

99% популяції – це вівці, призначенні для стриження в часи спокою і на бійню, у час війни. Політики і бюрократи – це вівчарки. Власникам форми є світова фінанс'ера.

Joanna Carignan

Izabela Litwin

Розмова про економію

списане для «ведмедика із тирсою в голові»

Переклали на українську мову:

Лаптута Галина та Лаптута Рома

(зразок)

Лектура для столяра і лікаря, фермера і учня

Подяка:

Дякую всім моїм друзям, дякуючи яким була написана ця брошура.

Дякую Tomkowi Kukułowiczowi за інспірацію, заохочення, підтримку і віру в успіх цього починання.

Дякую моїм наставникам: доктору Szczęsnemu Zygmuntowi Górskiemu, докторові Krzysztofowi Lachowskiemu, Dariuszowi Drzozowcowi і Andrzejowi Żwawie за розповідь властивої літератури і виділений час на дискусію.

Дякую доктору Szczęsnemu Zygmuntowi Górskiemu за розповідь неоціненного джерела знання – журналу «Michaelin».

Дякую редакції «Polityki» за «Niezbędnik inteligenta» підтекстом Потрясіння капіталізмом.

Дякую цілій команді “Głosu Ulicy”.

І нарешті дякую мої сестрі Ванді і моєму брату Казімежові за їх проникливу увагу і конструктивну критику.

Укладання:

Ти безробітний? Ненавидиш свою роботу? Думаєш, що ти невдаха? Тебе душать кредити? – Тоді ця книжка є для тебе.

Запевняю тебе, що ти є хороша людина. Ця система діє як гра в «гаряче крісло», щоби тримати нас в неволі і непевності завтрашнього дня. Живемо в еру процвітання. Продукція товарів є практично неосяжна. Тоді для чого при заставленому столі сидить людина, помираючи від голоду?

Знайди час і прочитай цю книжку. Зміниш думку не тільки про світ, але також і про себе.

99% популяції – це вівці, призначенні для стриження в часи спокою і на бійню, у час війни. Політики і бюрократи – це вівчарки. Власникам форми є світова фінанс'єра.

Я є одною з цих овець. Пробудилася. Приєднайся до мене.

Дочка: Мамо, світ прекрасний. Маємо доступ до такої розкоші, що королям і не снилося. Їх забавляв один блазень і один бард. Було їм холодно і на старість вставляли дерев'яні зуби. Ми маємо все. То чому так важко жити?

Мама: Погоджуюся з тобою. Ми живемо в епоху достатку. Можемо виготовляти достатньо їжі і інших товарів, що можемо задовольнити всі необхідні потреби населення цілої земної кулі.

Д: Звичайно, а в цьому часі біля дерев'яної будки з гнилими бананами людина помирає з голоду.

М: А чому обов'язково з гнилими?

Д: Я Хотіла в такий спосіб підкреслити, що на ці банани вже не знайдеться покупець і, незважаючи на це, вони не доступні для помираючого.

М: Тепер розумію це різне формування. Але перейдімо до суті. Розподіл (відокремлення) майна є дефектним. Ця людина помирає тому, що у нього не має грошей. Якщо задоволення потреб залежить від володіння грішми, а у нас все буде в надлишку – то грошовий розподіл повинен бути дефектним.

Ситуація абсурдна. Розповім тобі історію про мавп. Дві мавпи їдять банани, зірвані з дерева, замислимося, чи людина розумніша за них. Щоб це перевірити, одна мавпа відправилася до міста. Після повернення зробила висновок. Людина не є розумніша від мавпи, бо бачила одного дурного чоловіка, який помирав з голоду, сидячи біля дерев'яної будки, переповненої бананами.

Д: Чи це можна змінити?

М: Звичайно. Закони, керуючі економікою, і закон економіки не є натуральними законами. Спираються на соціальних умовах, тобто на умовах між людьми. Експресія цих умов є право. Але право і справедливість є два різних поняття.

Д: Як змінити це право?

М: Ми повинні почати з аналізу (придивляючись) економічної системи та її правилами. Почнемо з того, що час найбільше гнітить. Це є: БЕЗРОБІТТЯ і КРЕДИТИ. Погоджуєшся зі мною?

Д: Так.

М: Почну з кредитів. Мусимо зрозуміти дві концепції, які часто плутають між собою. Позика і кредит. Позику може виділити кожний, в кого є гроші. Може це робити приватно. Може це робити також у формі приватного підприємства. Така діяльність називається фінансовою діяльністю і щоб її виконувати, вистачить лише зареєструватися у Державній податковій інспекції і отримати сертифікат приватного підприємця.

Кредити можуть виділити лише банки, на підставі спеціальних державних дозволів. Їх діяльність регулює кодекс Банківське Право.

Кредит це позика неіснуючих грошей.

Отже:

Позика – доставка реальних грошей.

Кредит – доставка «порожніх» грошей.

Д: Чи це ти впровадила термін «порожніх» грошей, чи цей факт підтверджує наука?

М: Література описує ці гроші, як гроші взяті з повітря або гроші з «нічого». В жодному випадку це не мною вигадане.

Д: Як можна «позичити» щось, чого не існує? І на додаток, як хтось може заплатити цими «порожніми» грошима за купівлю квартири?

М: Наприкінці цієї книжки знайдеш «Історію про злотника» або історію виникнення світового обману, який називається кредитом.

Я поспробую пояснити тобі дві речі:

- по-перше, що можна щось купити, платячи боргом або грішми, яких ще не існує,
- по-друге, що можна доставити, переказати до вживання щось, що не існує.

Почну від векселя indosowanego (не плутати з гарантійним веселем), а отже схвалення боргової гарантії, тобто оплати боргом.

Чекове право і векселеве дозволяє до оплати майна (товар або послуга) векселем, тобто папером, на якому написано: «я» Х, зобов'язуюся заплатити на (наприклад, за два роки) суму 50 000 злотих особі Y або на доручення особи Y. Підпис Х.

В заміну за вексель сумою 50 000 злотих, я Х отримую від особи Y товар вартістю 45 000 злотих. Чи маю я товар? – Так. Чи видала я гроші? – Ні. Чим заплатила? – Боргом.

Такий борг може бути предметом обігу. Це означає, що Y може його продати. Через рік Y потрібно терміново гроші. Продає вексель особі Z за, наприклад 46 000 злотих. Пан Y заробив 1 000 злотих (продав на вексель товар вартістю 45 000 злотих, а отримав за вексель 46 000 злотих). Пан Z радіє, що рік отримає 50 000 злотих. Нарешті я Х, викуплю вексель.

Підводимо підсумки: Чим заплатила за товар? – Боргом, тобто майбутнім доходом. Все ж таки борг є платним ресурсом. Виставляючи вексель можу в заміну отримати також гроші (позичені на вексель).

Д: А що станеться, коли прийде термін викупу векселя, а ти Х не будеш мати грошей?

М: Якщо кредитор погодиться, заплачу новим векселем, цього разу на суму 55 000 злотих. В такий спосіб регулювання боргом є еквівалентом рухомих облігацій, про що порозмовляємо пізніше.

Д: Таким чином оренда це сплата боргу боргом?

М: Так, а тепер розповім тобі, як можна віддати для користування щось, чого не існує. Послужить для цього історія про будинки на Ланзароте.

Побудувала п'ять будинків на Ланзароте, щоб їх орендувати. Це добрий інтерес. На Ланзароте цілий рік тепло і не падають дощі. Збоку кілька людей побудували такі самі будинки. Вони не проживають на Ланзароте. Просили, щоб я була адміністратором їх будинках. Погодилася, підписала 10 цілорічних умов на орендування всіх будинків, на свої і на ті, в яких була адміністратором. Мої клієнти не знають, коли будуть з них користати, але в умові написала, що перед їх приїздом я повинна бути попереджена. Маю 10 будинків і 10 умов, і знаю, що мої клієнти мають місяць відпустки на рік.

Підписую далі річні умови на орендування будинків від номерів 11 по 100. На будинки, яких не існує. Знаю, що ніколи не прийдуть на раз більше, ніж 10 осіб (маю тільки місяць відпустки). Почуваюся безпечно.

Якщо навіть прийдуть більше, ніж 10 осіб, то позичу від сусіда, він робить так само. Разом ми рятуємо одне одного, коли є така потреба.

Д: А якщо прийдуть всі на раз і все виявиться?

М: За обман піду до в'язниці. Звичайно, клієнти будуть домагатися відшкодування, бо якщо винайняли будинки на рік, то гроші з-під найму повинні належати їм.

Банкам це не загрожує. Вони від мене спритніші. Я дію не згідно з законом. Банки діють згідно з банківським правом. Їм не загрожує ні процес карний, ні цивільний.

Банківське право передбачує, що банк може виділити кредит на суму, в 10 разів більшу, ніж має реальну суму на рахунку (власні кошти і депозитні). Якщо капітал (власні кошти) банку виносять п'ять мільйонів грошових одиниць і має депозит п'ять мільйонів грошових одиниць, то банк може виділити десять мільйонів грошових одиниць і виділити кредиту на сто мільйонів грошових одиниць.

Порівнюючи з моїми будинками це:

- мої будинки – це капітал банку (п'ять мільйонів грошових одиниць)
- будинки, в яких я є адміністратором – це заощадження клієнтів
- орендування 10 будинків – це позика
- орендування 90 фіктивних будинків – є кредит
- допомога по-сусідству – це позика міжбанківська.

Д: Хіба ніхто цих банків не контролює?

М: Контролює, є покликана інституція, яка в Польщі називається Державний Банківський Нагляд. Ця інституція аналізує баланс банку і відслідковує, щоб ця пропорція позики до кредитів була збережена.

Д: Звідки взявся такий показник 1:10 і як він називається по-банківському?

Переглядаючи телебачення, напевно, ти чула наукове окреслення фінансової машини, отже, якщо банк поїдає власний капітал, перекритий грошовими коштами розміром €5млн. (за польським банківським правом мінімальна сума, яка вимагається для відкриття банку в Польщі) і прийняв гроші у формі депозиту на термін довше, ніж 5 років в розмірі €2млн., то може позичити €7млн. і виділити кредиту на €70млн. Американські банки піднесли показник від 1:10 до 1:33, а в ривках навіть 1:40. Це підвищення показника називається важелем. Цей показник 1:10 в Польщі насправді є 1:12, це виникає з практики. Виділення кредитів вищих, ніж виникає з цього показника, в епосі не достатку, призвело до надміру грошей на ринку, що загрожувало інфляцією.

Другу аферу, яку прокручували через банки – це зарахування до депозитів довготермінових біжучих заощаджень клієнтів. Зарахування біжучих коштів до підстави важеля додатково підвищує здатність банків до створення “порожніх” грошей.

Д: Що це за Економічний Фінансовий Нагляд?

М: Не знаю, може в Польщі все перебігає згідно з банківським правом. В світі стандарти банківської діяльності, напевно, не виконуються.

Д: Що це означає, що банк втратив плинність?

М: Це означає, що йдеш до банку за готівкою, а банк відмовляє тобі її виплатити.

Д: Чи таке дійсно колись траплялося?

М: Це трапилося в часи великої кризи 30-их роках ХХ ст. Тепер центральні банки додруковують (емітують) нові гроші: американські долари і євро, і рятують банки від такої ситуації. Роблять це від страху перед незадоволеною спільнотою.

Д: Вважаєш, що найбільше зло затримується в кредиті?

М: Ні не в кредиті. У відсотках. Кредит потрібний, він поповнює на ринку заощаджені гроші. На ринку повинна крутитися відповідна грошова кількість. Якщо народ заощаджує, то на ринку грошей є замало. Ці недоліки поповнює кредит.

Д: Розумію. Я б хотіла, щоб кредит був безвідсотковий, і щоб на ньому не могли заробляти приватні особи.

М: Так було би найкраще, але можна отримати певні оплати за користування з кредиту навіть у формі відсотка, при умові, що він буде потрапляти безпосередньо до народної каси, це означає, що буде посилюватися бюджет країни.

Д: Це був вид податку від кредиту. Чому НБП не може позичати грошей? Може нічого не потрібно змінювати, тільки змінити кредитуючу тему. Виключити з можливості виділення кредитів комерційні банки.

М: Може все ж таки устава про НБП і устава про банківське право регулює це в цей спосіб, що НБП позичає гроші комерційним банкам, а ті по чергово виділяють з цих коштів позику і кредити урядові, само-урядам, фірмам і фізичним особам.

Д: Отже, НБП позичаючи комерційним банкам, заробляє на відсотках.

М: Так, заробляють, але не переказують їх до бюджету, утворюючи з цього різноманітні резерви.

Д: Це означає, що уряд мучиться з наповненням бюджету, а НБП тримає вільні кошти?

М: Так. НБП тримає всі зароблені відсотки, бо діє це під тиском зміню чого курсу злотого. Що заробить на відсотках, то втратить на вимінюванні валют. А обов'язок вимінювання є вписаний в міжнародні умови.

Д: Все ж таки економічні теорії говорять, що відсоток є обов'язковим. Я читала, що відсоток становить винагороду за "утримання від споживання".

М: Коли я заощаджую, то дотримуюся конституції, але Білл Гатес, напевно, що ні.

Д: Фіскус так само ні і банки, напевно, що ні. Повернемося до комерційних банків. Керівництво цих банків заробляє дуже багато, пояснюючи це тим, що на них лежить дуже велика відповідальність. Від так крутять мільйонами.

М: Ця відповідальність є ілюзією. Якщо банк збанкрутує, то керівництво на цьому не втратить. Втратять тільки депозитники.

Д: Повертаючись до поняття "порожніх грошей", я маю розуміти, що коли банк платить мій кредит іпотечний розробнику, то не перераховує правдивих грошей?

М: Так. Банк тільки інформує розробника, що має на рахунку відповідну суму.

Д: А якщо розробник захоче взяти цю суму?

М: То дістане їх з депозитів. Але розробник не хоче грошей, тільки хоче заплатити переказ коштів, наприклад виконавця. Отже ці "порожні гроші" у формі запису на банківському рахунку переносяться в електронні формі запису з банківського рахунку розробника на банківський рахунок виконавця.

Д: А якщо хтось з них прийде по готівку?

М: Ніколи не прийдуть за всією сумою, а гроші, які вплачені в формі внесків і відсотків діють в такий спосіб, що внесок капіталів ліквідує фіктивні записи на рахунках, а відсотки є реальними грішми. Сума виділяючого кредиту була фікційна, тож і сплата є фікційною. Тож відсотки підвищують власний капітал банку.

З цих відсотків росте капітал банку. На Ланзароте вибудує з цього нові будинки або купить яхту.

Д: А якщо всі придуть по гроші до банку?

М: І на це банк має спосіб. Забезпечується від такої евентуальності. Якщо всі придуть, то банк збанкрутує, страхувальник виплатить гроші власникам банківських рахунків.

Д: Що означає збанкрутує?

М: Це означає, що станеться невиконанням. Власний маєток йому не вистачить на оплату боргів. В цьому випадку на виплату готівки з рахунків.

Д: Але ж банк ніколи не має стільки коштів, скільки є записаних на рахунках клієнтів, ти ж сама казала, що має “порожні” гроші.

М: Так, але ніхто не вимагає тих грошей. Всі банки є очевидними банкрутами, але по праву стають ними тільки після того, як втратять потік.

Д: А чи так є на цілому світі?

М: Так, бо так діє ціла фінансова система.

Д: Це означає, що банки беруть відсотки, але реально нічого не позичають?

М: Так.

Д: Це ж шахрайство.

М: Так захищене правом, то ж легальне.

Д: Банк на протязі десяти років функціонував дуже добре. Забирав наші відсотки. Власникам банків і їх керівництву жилося дуже добре. І тут крах. Leman Brothers банкрутує. Страхувальник виплатив депозити (заощадження). Чи власник або керівництво відповідає перед судом?

М: Ні.

Д: Чи повертають нам наші вкрадені відсотки від кредитів?

М: Ні. Сідають на свої яхти з золотими ручками, купленими на наші відсотки. Відпочивають три місяці, а потім засновують новий банк.

Д: Це неможливо.

М: Але правдиво.

Д: Як дійшло до теперішньої фінансової кризи?

М: Фінансова криза є вписана в діючу систему, і не можна її уникнути. Науковці і експерти говорять, що в капіталістичному господарстві мусить доходити до окресленої кризи, по якій історія починається з початку.

Д: Отже це вина системи?

М: Так. Вина фінансової системи, яка спирається на інституцію відсотка і спекуляції.

Д: Відсотки були завжди?

М: Ні. Відсотки почали існувати, коли гроші визнали, як товар, такий як взуття чи хліб. А гроші не є товаром, тільки знаком довільного товару вартості, вказаній на банкноті.

Д: На здоровий розум, гроші не є товаром – їсти їх не можна. Тепер часто навіть не є папером, тільки числовим записом в комп'ютері. Маємо епоху пластикових грошей.

М: Так це правда. Гроші не старіють і реально не існують, як річ, але є предметом торгівлі. Ціною грошей є відсотки. Говориться про гроші дорогі і дешеві, про кредит дорогий і дешевий. Народна валюта не міняється, тільки купується і продається. На цій торгівлі можна заробити скарб. 10% РКВ Великої Британії - це продаж фінансових послуг, отже посередництво в торгівлі платними засобами.

Д: Чи відсоток дестабілізує народні господарства?

М: Так, хоча не тільки. Інституція відсотка показала, що правдиві стали слова Євангелії “Хто має, буде йому ще додано, а хто не має, буде йому ще забрано”. Хто “має” закладає банк, а хто “не має” бере кредит. І цілий час гроші з відсотків збіднюють бідного, а багатий багатіє. Потік пливе тільки в одну сторону. Відсотки від депозитів мінімально гальмують цей приплив.

Беремо кредит, це означає, що віддаємося в неволю банку. Часом на багато років. Будемо працювати і заробляти не на потреби родини, тільки на відсотки. Банк оцінив нашу кредитну здібність. Кредитний аналітик визнав, що можу 60% моїх доходів впродовж 30 років віддавати банкові.

Д: Для чого це говориш? Всі це знають. Семі.

М: Що означає семі?

Д: Шануй Мою Інтелігенцію.

М: Добре. Ти запитувала чому так погано, якщо є так добре. Це власне одна з причин. Кредит породжує економічне невірність. Чи невірник може бути щасливий, якщо не любить свого пана? Чи може гримнути і залишити роботу, коли тобі загрожує судовий пристав?

Д: На додаток, коли маємо кредитні труднощі, впадаємо в кредитні спіралі, сплачуючи один кредит наступним.

М: Так, і наше безжалісне почуття росте. Часом заборгованість зростає не з причини кредитної спіралі, але коли потрапляємо в кредитну мишоловку.

Д: Що це означає?

М: Я взяла кредит на 10 років. Погодилася з розкладом виплат дві тисячі злотих кожного місяця. Раптово спадає вартість злотого, а мій кредит є в швейцарських франках або раптом росте WIBOR (Міжбанківська процентна позика), а мій процент кредиту росте згідно з умовою разом з WIBOROM. Моя місячна виплата не покриває навіть відсотків. Несплачені відсотки збільшують борг. Не дивлячись на систематичну і згідно з графіком виплату до банку – мій борг росте.

Д: Живемо в постійному страху, що можемо втратити роботу. Чому не має роботи для всіх?

М: Підступ технологічний творять люди ліниві. Вони хочуть себе і тебе звільнити від праці. Творять з кожним разом більш продуктивні автомати.

Колись швець робив одну пару взуття за день. Сьогодні машина робить 1000 пар за годину. Допомогла 24 тис. шевцям. Вона може працювати 24 години. Уяви собі таку картину. До магазину, у місто шевців привозять це взуття. Шевці тепер безробітні і не мають грошей. Хто має купити це взуття? Так само і в кожній галузі.

В Америці 2% працівників – це працівники сільського господарства, 10% - це працівники виробничої сфери. 30% - це працівники послуг. Решта – це працівники сезонних робіт або фікційних і безробітні, які шукають роботу.

КОЖНИЙ МАЄ ПРАВО ДО ГІДНОГО ЖИТТЯ, І ДЛЯ КОЖНОГО ВИСТАЧИТЬ ЇЖИ І ІНШОГО ДОБРА (навіть не тільки основного).

Д: Тоді де є помилка?

М: Подумай:

1. Майно (товари і послуги) можна отримати тільки за гроші.
2. Фактично гроші отримуються за виконану працю
3. Машини виручили нас в праці. Навіть, якщо не працюємо, повинні отримувати гроші. Ті, які належать машині.

ЛЮДИНА НЕ ЗАВЖДИ Є ПРАЦІВНИКОМ, АЛЕ ЗАВЖДИ Є СПОЖИВАЧЕМ.

ПОТРІБНО ВІДДІЛИТИ ОТРИМАННЯ ГРОШЕЙ ВІД ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ.

Д: Звичайно. Вхожу до супермаркету. Полиці вгинаються від товару. Перед складом черга виробників Пропонують хабар, тільки, щоб магазин прийняв їх товар. На залі магазину багато людей, які би хотіли все купити, але кошики порожні. Чогось бракує. Бракує грошей.

М: Так. Що би сталося, коли би несподівано кожен житель отримав по 2 тис. злотих? Більше би купували. Більше б виготовляли продукції. Безробіття зменшилося б. Господарка би розквітла.

Д: Але так не можна. Це загрожує інфляцією (зростом цін). Зростає попит (хочеться більше купувати) – ростуть ціни.

М: Про страх перед інфляцією порозмовляємо пізніше. А тепер запевняю тебе, що ці додаткові гроші нічого не змінять, а тільки поправлять почуття добробуту перед спільнотою.

Д: Може і так. Але що робиться, коли не можемо купити омріяних (а, може, важливих для життя) продуктів?

М: Ідемо до банку по кредит. Не досить, що ущемляємо свої майбутні доходи, то ще за цей товар платимо більше з відсотками. Внесок кредиту створює відчуття постійного не достатку.

Д: Може тепер про щось веселіше. Що робить багач, в якого забагато грошей?

М: Говориш про це, що багач є власником банку і бере участь в різних корпораціях. Його доходи і дивіденди перевищують можливості видатків, отже багач збагачується помноженням цих грошей. Звичайно без праці. Розкажу тобі як.

Багатій стає фінансовим інвестором. Вільні кошти вкладає, купуючи акції у великих фондах. Фонди діють поза банками. Це фінансові інституції. Не дають кредитів, тільки множать гроші, послуговуючись ”фінансовою інженерією”, простіше кажучи, спекулюючи валютами, боргами (цінними паперами) і іншими паперами, які мають вартість (акціями, терміновими контрактами). Грають на фондовому ринку і товарних ринках.

Як діють великі фонди детальніше розповім тобі пізніше. В кожному разі платні ресурси множаться лавиною.

На маєтки багатіїв складаються гроші, які надходять з відсотків і прибутків різних корпорацій і заборговані гроші, це означає, ті які ми доставимо з наших майбутніх доходів.

Це діє за схемою: багач → фонд → інвестиційний банк → комерційний банк → наш кредит, забезпечений іпотекою. Остаточо наша квартира належить багатію до цілковитої сплати кредиту.

Американці не могли сплатити своїх боргів, за які заставили свої будинки. Але щоб багатії на цьому не втратили, центральний банк USA-FED видрукував додаткові долари.

Д: Але ти казала, що банк нам позичає “порожні” гроші, а тепер кажеш, що бере від багатіїв.

М: Подивися на це з іншого боку. Банк дав забагато кредитів і йому загрожує невиконання. Продає ці кредити, ці борги інвестиційним банкам. Інвестиційні банки їх купують, тому що під ці кредити заставляють нерухомість. Це так само, якби купували цю нерухомість. Інвестиційний банк робить “пакети”. Кидає до одного мішка різні фінансові інструменти. А це кредити, акції, облігації. Ділить цей мішок на частини і творить такий новий папір, який має вартість. Продає його фондам, в яких багатії мають свої частки.

Д: Отже багатії мають головні чужі борги. Ці борги множаться, бо від них налічуються відсотки. То скільки вони мають тих наших майбутніх грошей?

М: Світові обов’язки, тобто борги, на які складаються:

- державні борги (облігації, казначейські зобов'язання)
- борги підприємств (кредити, купецькі кредити, облігації, векселі)
- іпотечні борги
- борги споживачів.

Це в дві тисячі разів більше, ніж річна світова продукція (ПКБ).

Д: Як міг повстати такий великий борг?

М: Це ефект застосування складеного проценту. Це означає, наступні відсотки не нараховуються від позиченої суми, тільки від суми поступово збільшеної від відсотків. Подивися, в який спосіб наростає борг на протязі 100 років, якщо позичено \$1 на складений процент:

на 1%	\$2,72
на 2%	\$19,25
на 10%	\$13809,00
на 12%	\$1174405,00
на 24%	\$251799494,00

Д: Але таких боргів не можливо сплатити, тим більше, що вони постійно ростуть, за цілий час налічуються відсотки.

М: Так. І для цього говориться про фінансову кризу, про спекуляційну кульку, страчено довіру до фінансових ринків багатіїв. Вони перестають вірити, що ці гроші коли не будуть отримують.

Д: Але це дуже складно. Коли вже ця кулька лопне, світ буде змушений до зміни системи.

М: Ні не забагато. Криза вже була і все починалося з початку, але є надія, що ми доросли до того, щоб змінити фундаменти.

Д: То тоді в якій ситуації тепер багаті?

М: Чула про парадокс мавпи? Багаті є в ситуації мавпи. Вложили до банки невелику суму. Ця сума розтовстіла від відсотків. Тепер вложили до банки руку і хочуть це вийняти. Затиснута рука не проходить через отвір, а вийняти, це означає відмовитися від вмістимого банки. Який вихід має мавпа? Може випустити здобич і вийняти руку (списання боргів), може так стискати здобич в руці, що небагато залишиться (гіперінфляція), або може розбити банку (і це означає війна).

Д: Повернемося до теми відрахування грошей від роботи. Це якась утопія і будить моральну суперечку.

М: Не відділяймо грошей від роботи. За роботу і надалі буде отримуватися винагорода. Але і тепер є люди, які не працюють, а мають багато грошей, не тільки з відсотків, але й з дивідендів.

Світ не є нічиєю власністю. Ми його тільки орендуємо і вживаємо. Копалини, вода, повітря не мають індивідуального власника, належать народу. Відкриття, винаходи – це доробок цілого людства і належать до нас всіх. Якщо цілу продукцію і більшу частину послуг автоматизуємо і працювати на нас будуть машини – мусимо діставати гроші, щоб тішитися цим добром. Творець теорії суспільного кредиту Дуглас назвав це дивідендом спільноти. Права до нього має кожна людина, яка проживає на Землі від народженого до старого. Кожен щотижня повинен отримувати свою частку від цього майна. Ті, які будуть працювати, отримуватимуть також винагороду за працю.

Д: Але ніхто не захоче працювати.

М: Це не правда. Задай собі і своїм приятелям запитання, якби перестали їм платити, то чи робили б вони те що роблять, чи ні? Особи, в житті яких все склалося, які люблять своє заняття дадуть відповідь, що якщо би мали інше джерело доходів, то і так би працювали. Кожен виконував би працю, яку любить і відчуває це потрібним для суспільства.

Д: А що з роботою, яку б ніхто не хотів би виконувати?

М: Така праця була б винагороджена відповідно до правил попиту та пропозиції. Це означає дуже високо. Люди, які доробляються, які мріють про власний будинок влаштувалися б на цю роботу на деякий час.

Д: Трошки фантазуєш, але мені це подобається. Люди, які виконують місію з малими потребами нарешті могли б, маючи дивіденди сидіти в гаражі над своїми винаходами, писати вірші, вчитися грати на гітарі і тд. Родини, які б не мали страху перед майбутнім, ставали б багатодітними. Ніхто б не боявся, що настане чорна година. Отже дозволь помріяти про такий світ.

М: Переспи з цими мріями і побачиш, що це цілком реально. Зрештою теорії впровадження теорії Дугласа були вдалі.

М: Не живемо на безлюдному острові. Якщо впровадимо зміни, яких не попре велика фінансова сфера, закриють нам доступ до нафти, тому що зараз нафта як основне джерело енергії править світом.

Д: Не можемо бути самодостатніми?

М: Поки що ні. Подивися, як нищать прем'єр-міністра Угорщини, за те, що відважився думати інакше.

Д: Чому спільнота що разу більше розчленовується, збільшується бідняків, западає середній клас, а багаті щоразу багатіють, адже в умовах вільної конкуренції демократичних рядів дотримання прав людини і заголовків рівності повинно бути інакше.

М: Ти полічила чотири зобов'язання і ні один з них не є здійснений. Вільну конкуренцію замінили монополії хитро прикриті під назвою різних фірм. Ці монополії вживають псевдонім корпорації. Демократії не має, демократія може існувати тільки тоді, коли виборці в спосіб певний і правдивий, і об'єктивний проінформовані, і коли в парламенті не зобов'язує партійна дисципліна.

Виборці не можуть бут інформовані, якщо шафи осіб, що приймають рішення повні актів "довірених", "тайних" і "стисло тайних", а спеціальні служби діють попри всякий закон, коли діє шантаж, наклеп, провокація, корупція і лобіювання.

Д: Ти вже нажалілася. Повернемося до розчленовування суспільства.

М: Добре. Причиною цього є стабільний, що разу швидший приплив грошей з портфелів цілого суспільства до кишень неособистих. З ринку тікає щоразу більше грошей. Рівночасно зростає банківська пропозиція, грошового потоку робочої системи. Це приклад: купую машину ціною 50 тис. злотих, розбиваю кредит на 5 років, з мого майбутнього приходу заплачу 70 тис. злотих, 50 тис. отримає виробник, 20 тис. отримає банк. Після п'яти років мушу купити наступну машину. Чи це єдині відсотки, які мене обтяжують? Ні, адже в ціні машини є відсотки, які виробник платить на оборотний капітал кредиту, зтягнутого на провадження бігучої господарчої діяльності. На сьогодні економічна доктрина (наука) говорить, що основні засоби (машини, будинки), повинні бути приватні (куплені за власні кошти), але поточні витрати (закупівля сировини, винагорода працівникам) повинна бути фінансована з кредитів.

Отже цілий час неперервно пливе струмок грошей (з відсотків) з кишені людей, які беруть кредит до кишені власників банків.

Зріст заробітку і інших приходів не наздоганяють за цими збитками. Ми є з кожним разом бідніші і більше заборговані.

Д: Чи це стосується тільки осіб індивідуальних?

М: Ні, це стосується всієї спільноти і країн, які заборговуються в комерційних банках, але також в світовому банку і міжнародному валютному фонді.

Д: Якщо уряди стаються невиконавані, бо податків від громадян їм не вистачає на обслуговування боргів, то що коїться?

М: Тоді великі корпорації викупляють народне майно, копальні урану чи золота. Держава сплачує борги, але вже нічого не має, остається економічною колонією.

Д: Чи так діється в реальному світі?

М: Так, наприклад американці окупували Перську затоку, багаті на золото африканські країни і Південної Америки. Великі корпорації в таких країнах є власниками не тільки копалень, а також бананових плантацій. Від цих корпорацій залежить праця для мешканців, а народ купує банани від закордонних власників. Тепер, коли з-під їх домінації вирвалася Венесуела, а країни Південної Америки створили власні банки FBI і CIA терміново шукають способу на відшукування впливів.

Д: Змінимо тему. Порозмовляємо про іншу болячку нашого часу – про безробіття. Як заповнити всім працю?

М: Я думаю ти не говориш про працю, тільки про засіб для життя – про гроші, але не для цього автоматизуємо продукцію, щоби працювати. Працювати мають машини. Визволяємося від праці і плачемо, що не маємо роботи. Абсурд.

Д: Тоді як ділити ці гроші?

М: Теорія соціального кредиту Дугласа, яку я б воліла назвати теорією соціальної довіри дуже б добре розв'язала цю проблему.

Подібно, як Кадафі в Лівії – Дуглас визнав, що кожному громадянину належать дивіденди, тобто частка з національного прибутку. Кадафі ділив на громадян прибуток з нафти. Кожному громадянину відкрив рахунок і наказав перераховувати суму до використання на поточні витрати. Але цих грошей не можна було успадкувати.

Дуглас пропонує ділити на громадян прибуток, які походять з цілої кураєвої продукції.

Д: Що є підставою досягнення цих прибутків.

М: На сам перед досягнення наукові і технологічні, і отже патенти, винаходи, відкриття – це все, що є знання, отримані через попередні покоління. В основному це можна назвати інформацією. Інформація, як нематеріальне добро не повинна підлягати ніяким обмеженням, повинна бути доступна і безкоштовно, є доробком всенародним.

Д: Але чому хочеш давати гроші ні за що?

М: Тому що живемо в еру розквіту. Кожен повинен мати доступ до помножую чого добра. Якщо цей доступ можуть забезпечити тільки гроші, то кожен повинен їх мати. Право пропозиції і попиту, зобов'язуючи в ері не достатку діє тепер інакше. В ері не достатку, наприклад, взуття, якийсь чинник мусів регулювати доступність цього добра. Була ним ціна, котра впливала на попит. Якщо популяція лічила 200 осіб, а взуття було лише 100 пар, то хтось повинен був ходити босим. Сьогодні можемо виробляти речі помножені в необмежений спосіб.

Отже продукцію може регулювати тільки охота і можливість попиту. Якщо всі хочуть ходити взуті, то всім потрібно дати на це кошти. Якщо цього не зробимо, то в подальшому будемо виготовляти тільки 100 пар, хоча можемо їх виготовляти кілька тисяч.

Д: Я погоджуюся. Якщо на світі є багато хліба, то чому хтось повинен помирати з голоду.

М: Якщо не дивлячись на розквіт, а навіть надмір товару ХТОСЬ має право до їх ділення, то цей ХТОСЬ має велику владу.

Д: Отже тут розходиться у владі.

М: Так, ділячи гроші або інакше доступ до продукції, керуються великою владою, а влада це сильний наркотик.

Дистрибуція (розподіл) грошей дає таку владу. Світом керують не гроші, тільки той хто їх роздає. Ким є той хто їх роздає знає небагато осіб. Роздавач є “сірою речовиною”. Не залежить йому на популярності, а ні на славі. Не залежить йому навіть на грошах. Залежить йому тільки на владі.

Д: Оголошуючи якусь списану теорію.

М: Ні, я поставщика не персоніфікую. Може це тільки дефектний і шкідливий механізм.

Д: Вернімося до роз приділення грошей без праці.

М: Не без праці, тільки незалежно від забруднення. Зараз цілий час говориться про створення місць праці. Для чого? Тому, що “без праці не має калачів”, “заощадженням і працею люди збагачуються” і тд. Лозунги епохи недостатку. Тепер, щоб продати надмір взуття, щоб доставити виробникам гроші вживають три методи:

- створюють місця роботи, що не має сенсу робочих місць (наприклад, множення бюрократії)
- приділяють людям соціальну допомогу (для безробітних, інвалідів і тп.)
- діє добротність.

Всі три методи принижують нашу спільноту до дороги “милостині” влади і люди дають нам те, що нам належить по праву, тобто винагорода, яка прислуговує машинам.

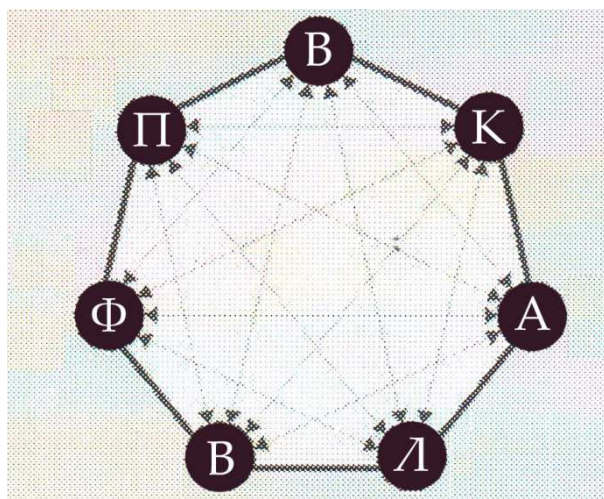
Д: Яким машинам?

М: Тим, що на нас працюють.

Д: Чи на ринку є завжди менше грошей, ніж товару, який нам пропонують?

М: В загальному так, а про добробут людини, про набування товарів і послуг вирішує не тільки кількість грошей, а й швидкість, з якою ці гроші кружляють. Намалюю це.

Почнемо слідкувати обіг від вчительки (В). Виділила вона кілька додаткових уроків і отримала за це 100 злотих. Чим скоріше заплатила ці гроші кравцю (К) за плаття. Кравець подався з цими грішми до адвоката (А) за порадою. Адвокат пішов до лікаря (Л). Лікар запросив дівчину до ресторану повечеряти. Власник (В) ресторану купив продукти у фермера (Ф). Фермер дав жінці до перукарні. А перукар (П) заплатив за додаткові уроки вчителю. Після чого вчителька пішла до адвоката, адвокат пішов у ресторан, власник ресторану вирішив підстригтися, перукар замовив в кравця костюм. І так далі...

$V \rightarrow K \rightarrow A \rightarrow L \rightarrow V \rightarrow \Phi \rightarrow P \rightarrow V$

$V \rightarrow A \rightarrow V \rightarrow P \rightarrow K \rightarrow L \rightarrow \Phi \rightarrow V$

$V \rightarrow L \rightarrow P \rightarrow A \rightarrow \Phi \rightarrow K \rightarrow V \rightarrow V$

$V \rightarrow P \rightarrow \Phi \rightarrow V \rightarrow L \rightarrow A \rightarrow K \rightarrow V$

$V \rightarrow \Phi \rightarrow L \rightarrow K \rightarrow P \rightarrow V \rightarrow A \rightarrow V$

$V \rightarrow V \rightarrow K \rightarrow \Phi \rightarrow A \rightarrow P \rightarrow L \rightarrow V$

Коло достатку

Шестикратний обіг грошей по колу означає, що кожний з учасників передавав свої послуги всім іншим і кожний купив товару від всіх інших. В ефекті кожен з семи осіб виконав шість транзакцій продажу, кожен по 100 злотих або перелічуючи РКВ отримали оборот вартістю 4200 злотих (7 осіб x 600 злотих). Кожен з осіб виконав продаж на суму 600 злотих і кожен закупив товару вартістю 600 злотих. Я це назвала колом достатку. Якщо всі швидко будуть видавати гроші, то всім буде краще. Зросте почуття добробуту. Всі будуть мати працю і доступ до товару. Зверни увагу, що в обігу було лише 100 злотих. В ері достатку заощадження є шкідливим, що би сталося, якби кравець відложив зароблені гроші до панчохи на “чорну годину”? Рух би призупинився. Дійшло би до ситуації, в якій ніхто нічого не продає, і ніхто нічого не купує. Щоб оживити це коло, хтось мусів би взяти кредит. Адвокатові би захворіла дитина. Взяв кредит на лікування. Кредит наново розбудить рух. Але мусить бути безвідсотковий. Відсотковий кредит відніме з обігу відсотки. Не буде кружляти 100 злотих, а тільки 90. Така тиснява грошей в обігу розбудить страх, що буде гірше і зникне охота заощадження. Попри заощадження може виплинути з кола така велика сума, що всі раптово збідніють, а бідність не буде означати зменшення стану заощадження, тільки почуття зниження добробуту, погіршення до доступу товару.

Д: Це означає, що у випадку, коли кравець сховає гроші до панчохи, а адвокат взяв кредит, то це означає, що банк позичив адвокатові гроші, які лежать в панчосі кравця?

М: Так, і це є ці “порожні” гроші. Центральний банк вирахував, що гроші, які сховані у панчосі це окреслена сума і ці “не свої” гроші вони видають у формі кредиту.

Д: Отже, підставою показника важеля 1:10 є спостереження життя господарчого, з якого випливає, що грошей, які кружляють є в 10 разів менше, ніж грошей, які заощаджуються (які сховані до панчохи).

М: Ти це добре зрозуміла. Це так само, як з тими будинками на Ланзароте. Дії адміністратора будинків є економічно вигідні, тому що будинки повністю використовуються. Поворот полягає в тому, що кошти з цього повинен отримувати не адміністратор, тільки перший найманець.

Д: Добре, відсотки, які отримує банк належать по праву мені, бо це мої заощаджені кошти.

М: Так це правда. Отже відсотки належать нам всім або ми їх ліквідуємо. В першому випадку відсотки повинні потрапити до бюджету держави, а в другому правдиві стануть підтвердженням:

1. Наші борги не ростуть.
2. Банк нас не обкрадає.
3. Ліквідація відсотків від депозитів відштовхує від заощадження.

Д: То, може, роботодавець повинен платити працівникам щоденно? Чи це пришвидшить обіг грошей?

М: Дуже важке питання, але мені здається, що так.

Д: Мамо, а повертаючись до кредиту довіри, що станеться, якщо вчитель не заховав цих грошей, а видав їх на плаття не в місцевого кравця, а в Парижського?

М: З кола достатку виплинули гроші. Порятунок в тому, щоб якийсь німець попросив поради адвоката з цього кола. Закупівля сукні в Парижі – це імпорт. Продаж послуги адвоката – це експорт. Як бачиш зрівноваження експорту з імпортом отримують статус-кво. Перевага експорту збагачує коло, перевага імпорту збіднює коло.

Д: Коло достатку ти показала в такому спрощенні, що я не знаю чи має воно застосування до народної господарки.

М: Схема завжди простіша, бо тільки так можна показати появу чіткішою і зрозумілішою. Чим більше учасників кола, тим ширший спектр заспокоєння потреб (більше видів пропонованих товарів і послуг).

Д: Отже, ти думаєш, що було би краще, щоб господарка була б самодостатня?

М: Так, господарка зрівноважена, тобто господарка з окресленою спеціалізацією. Та спеціалізація дозволяє на експорт, який може зрівноважити видатки з назви кінцевого імпорту.

Д: Чи в такій господарці збільшується дефіцит бюджету і зовнішній борг?

М: Впливи до бюджету повстають головне з податків. Додатковими джерелами можуть бути:

- розпродаж народного майна
- прибуток державного підприємства і спілок з участю державного бюджету.

Видатки – це кошти держави (адміністрація, військо, міліція, служба здоров'я і тд.).

Чи впливи до державної казни менші від державних видатків (податків не вистачить на його утримання), постає недобір, який називається бюджетним дефіцитом).

Дефіцит, який покривається через зтягнення кредитів в комерційних банках і емісію паперів, які мають вартість, облігацій, **скарбових бонів**. Кредити і продаж паперів, які мають вартість, творять публічний борг.

Якщо вони будуть продані інституціям і особливо державним, а кредит буде зтягнутий в державному банку, повстане внутрішній публічний борг. В Польщі публічний борг складається на 30% з кредитів взятих за кордоном і облігацій, проданих за кордон. Це є борг внутрішній. Інше – 70% – це є зовнішній борг.

Процентування цих боргів зумовлює їх ріст в геометричній прогресії.

Повстання зовнішнього боргу є цілком незрозумілим. Бракуючі державні кошти на утримання повинні бути родом з емісії нових банкнот або на кінець з безвідсоткової позики, виділеної через НБП. Адже не дивлячись на походження грошових коштів (з комерційних банків чи з НБП) їх кількість і вартість на ринку залишається така сама.

Д: Тоді зовнішній публічний борг оплачений не НБП, а тільки комерційним банком, то хитрий спосіб переміщення грошей платників податків (з бюджету) до кишені приватних банків.

Д: Чи тільки НБП може емітувати гроші в державі Польща?

М: Так. Йому це гарантує конституція. А жаль, бо гроші місцеві могли би успішно пришвидшити розвиток регіонального господарства.

Д: Чомусь мені здається, що входиш на небезпечні води, але дозволю тобі пофантазувати.

М: Добре, я спершу розкажу тобі, як можуть повстати місцеві гроші.

Уяви собі, що почалася війна. Гроші втратили вартість, банки зачинені, а жити треба. В містечку є пекарня. Пекар цілий час має запаси муки і випікає хліб. Коли його дочка захворіє, то пекар змушений кілька разів викликати лікаря. При першому візиті дає лікарю буханку хліба. Але при наступному візиті, лікар хліба вже не хоче. Як пекар може йому заплатити?

Отже дає лікарю листок, на якому написав: «Власник цього листка може в будь яку хвилину замінити його на буханку хліба в моїй пекарні. Пекар». Лікар приймає за свою працю декілька таких листків. Потім йде до м'ясника і купує півкурки і платить двома листками від пекаря. М'ясник охоче їх приймає.

Листки на видачу хліба кружляють з рук в руки. Від пекаря до лікаря, м'ясника, фермера, кравця, і т.д. Кожний наступний не вимінює своїх листків на хліб, а тільки заспокоює, дякуючи ним якісь інші потреби.

Чим є цей листок? Місцевими грошима. В цьому випадку монетарна одиниця це не «злоті», а булка хліба. Листок на хліб став символом довільного доступного товару. А пекар став емітентом грошей.

Чи такі невидані через банк гроші можуть процентувати? Ні не можуть. Не можна також загнати нікого в полапку заборгованості.

Д: Чи такі гроші мають якесь страхування забезпечення?

М: Забезпеченням грошей є довіра до емітента. Це основне правило. Воно торкається кожних грошей. Діловий принц б'ючи монету або випускаючи банкноту гарантував можливість їх обміну на золото.

Отож купець довіряв не тільки принцу, який давав йому гарантію. Якщо емітентом є держава, громадяни вірять, що банкноти, які кружляють, можуть бути завжди виміняні на товар. Доказом довіри є приймання винагороди в грошах, а також приймання цих грошей в державі. З втратою довіри маємо проблеми, коли продавець хліба відмовляється приймати банкноти.

Д: В якому випадку настає втрата довіри до грошей?

М: В ситуації теперішньої невпевненості. В часи війн, революцій або великих природних катастроф. Під час війни гроші втратили свою вартість. Одразу після програшу німцями війни, вони замість грошей послуговувалися сигаретами. В таких ситуаціях гроші, які є заміником товару найкраще купуються.

Д: Так, але ж польський злотий перед війною мав покриття золотом.

М: Так і що з цього?

Д: Чи локальні гроші можна створювати в кожному регіоні?

М: Ні не в кожному. Повинні бути певні умови, які стосуються самодостатності. Деякі спроби введення місцевих грошей не вдалося тільки тому, що обняли замалий рахунок і різnorodність учасників ринку.

Д: Але чи історія відноувала спроби, які закінчувалися повним успіхом?

М: Так. Стандартним прикладом великого успіху місцевих грошей є історія бурмістра малого австрійського містечка, діючого в часи Великої Кризи.

Д: Чи можеш розповісти цю історію?

М: В 1932 р. в Європі, а також і в Австрії бушувала Велика Криза. Біда, безробіття сягнули дна. Відчайдушний бурмістр Michael Unterguggenberger, малого австрійського містечка Wovgl вирішив реалізувати забуті ідеї німецького економіста Silvio Gesella.

Місто Wovgl стало емітентом місцевих грошей, названих Wovgl Schiling.

Цілу справу бурмістр розпочав від розмови з власником недіючої, через кризу, копальні. Запропонував йому, щоб відновив видобуток, задіяв робітників і заплатив їм наперед локальними грошима, які бурмістр передасть йому авансом. Робітники отримали зарплату. Купили за них їжу і вугілля у місцевих магазинах. Власник шахти заплатив заборговані податки. Бурмістр виплатив заборговану зарплату своїм працівникам. Посадові особи придбали товар в магазинах. Магазили купили товар у фермерів. Фермери почали користуватися послугами ремісників. Економіка почала циркулювати.

Бурмістр знав, що якщо люди почнуть ховати ці гроші до панчохи на чорну годину, то циркуляція грошей зупиниться. Щоби гроші «заробляли» повинен разом з відпливом часу втрачати на вартості. І так було. За утримування грошей довше, ніж місяць, власник грошей повинен вносити оплату до муніципального фонду. Це означає, що після 1 місяця по емісії гроші втрачають вартість. За продовження вартості банкноти потрібно було заплатити 1% номіналу, що документувала печатка на банкноті.

Надійшов неправдоподібний розквіт економіки, перерваний делегалізацією грошей і поставленням бурмістра перед судом за нелегальний вхід в права емісійного банку. Півторарічний термін «панування» валюти Worgl Schilling заплідносив не тільки цілковитою ліквідацією безробіття, добробутом мешканців, але і також особистими інвестиціями. За цей період збудовано нову школу, міст, нові дороги і навіть лижний трамплін. Після процесу вернулася давня біда. Сьогодні бурмістр має в своєму місці пам'ятник.

Д: Яким дивом невелика кількість грошей (правдоподібно 5000 Worgl Schilling) могла допровадити місто до такого процвітання?

М: Це ефект "бульбашок" грошей. На протязі одного місяця кожний Worgl Schilling 13 разів змінював власника.

Д: Я здивована. В Worgl Schilling місцеві гроші функціонували рівномірно з державними. А може все ж таки були незалежними, а отже не вимінюючи ми?

М: Так, місцеві гроші можуть функціонувати самостійно або ж бути державними грошима. Польські приклади місцевих грошей впроваджених під час Першої світової війни в Сілезії і в період відразу після Першої світової війни в Познані були єдиним засобом платежу в цих районах. Однак, наприклад, в Австрії паралельно працювали два види грошей.

Д: Чи в нашому часі десь є емітовані локальні гроші?

М: У США, наприклад, у штаті Монтана пробували емісію "Монтана Долар". Подібно так само діється в Каліфорнії, Вісконсині, Орегоні, Пенсильванії, Мічігані і Масачусеті. Пробується також відновити песети в іспанських містах.

Д: Чи ці пропозиції закладають ліквідацію відсотка від кредиту?

М: Ні. Влада Монтани хоче визнати право виділення кредиту тільки державному емітентові валюти і планують нарахування відсотків від кредиту у розмірі 10% річних. Тому що це є державний банк і відсотки мають потрапляти безпосередньо до бюджету.

Д: В такому випадку ці відсотки – це є тип податку від кредиту.

Д: Давай порозмовляємо все ж таки про гроші. Звідки вони взялися?

М: Гроші придумали фінікійці. Це є найбільший винахід нашої цивілізації. Гроші були придумані, як посередник при вимінюванні і як мірник цінності.

Уявимо собі часи фінікійців. На торги прийшли люди, щоби вимінятися товаром. Вважали, що одна корова є вартістю трьох овець. Але продавець корови, назвімо його "А" потребував тільки одної вівці, отже заміна на три не дуже його задовольняла. У зв'язку з цим, купуючи, назвемо його "В", взамін за корову дав одну вівцю і дві квитанції, які дозволяють отримати інші дві вівці, коли "А" визнає за потрібне.

Після продажу корови "А" має три вівці: одну в себе, а дві додаткові на утриманні у "В". Вівці йому не потрібні, а це означає, що він може поміняти одну квитанцію на плуг, а другу на кукурудзу. Ця квитанція – це гроші, є символом вівці. Чи має вона якусь вартість? Сама по собі ні, вартість має тільки річ, яку вона репрезентує.

Д: Але на банкнотах не має ніякої вівці. Може перейти на якусь вищу ступінь абстракції.

М: Грошові кошти, отримані за операціями куплі-продажу з відкладеним отриманням товарів, являє собою право брати з ринку будь-який товару, вартість якого зазначено в цьому символі. Реальні гроші, як право до відібрання з ринку товару або послуги в окресленій вартості, повстає в моменті продажу. Функція грошей, як посередника в заміні, добре виглядає в наступному:

1. Продаж товару №1.
2. Право до відібрання з ринку довільного товару на вартість товару №1.
3. Купівля товару №2 на вартість товару №1.

Документом (папером), який посвідчує про набування права до закупу є гроші – посередник у виміні товару, які самі по собі не є товаром.

Д: Чому так вважаєш, що гроші не є товаром? Адже якщо позичаю машину, то отримую з цього приводу винагороду. Чому ж тоді не можу позичити гроші за винагороду?

М: Різниця між машиною та грошима є така, що гроші не зношуються, не старіють, не втрачають вартості (винятком є інфляція). Коли замінити свої гроші на авто, то навіть якщо не будемо ним їздити, через 5 років воно не буде багато коштувати. Оплата за орендування авто є оплатою за його зношення. Оце приклад.

Таксист купив автомобіль за 100 000 злотих. Підозрює, що зможе ним проїхати 100 000 км. В такій ситуації таксист по переїзді (з пасажирами або без) кожного кілометра повинен відложити до скарбниці 1 злотий. Якщо це зробить, то після зношення авто буде мати гроші на купівлю нового. Він поклав відшкодування активу, злоті в скарбничці – це амортизація машини. Клієнт за поїздку повинен платити стільки, аби таксистові вистарчило рівномірно на амортизацію, по-іншому, щоби вистарчило на покупку наступного нового авто.

Зменшення значення авто на 1 злотий називається знеціненням активів.

Збереження для нового автомобіля в розмірі 1 злотий називається амортизації активу.

Гроші не зношуються, а це означає, що не треба їх амортизувати.

Якщо таксист розтратить заощадження, не буде мати гроші на новий автомобіль. Наведемо приклад, що він позичить гроші, аби його купити. Клієнт буде змушений заплатити йому ціну, яка би покривала:

- амортизацію;
- паливо;
- інші кошти (податки і т.д.);
- відсотки від кредиту, взятого на покупку автомобіля, який в даний час використовується.

В кінцевому результаті ці відсотки посередньо заплатити йому клієнт. Відсотки – це паразит на економічному організмі. П'є кров, а в заміну нічого не дає.

Д: Кажемо, що гроші не амортизуються, а я в банку чула, що амортизуються.

М: У банківській справі виникає поняття амортизації. Це є ще одна з банківських афер. Амортизація в банківській справі – це заміна порожніх грошей за посередництвом відсотків на реальні гроші. Коли відсотки від кредиту вирівнюють вартість виділеного кредиту, тоді банк визнає, що гроші стали замортизовані або відкриті. Зверни увагу, що реальні гроші – неіснуючі (кредит).

Д: То що тоді, гроші можуть множитися незалежно від приросту?

М: Якщо гроші є символом добра, то не можуть бути більш добрі. Якщо їх є більше, то вони просто втрачають вартість. Гроші, які є знаком, символом, посвідченням, інформацією, яка говорить про право до отримання з ринку товарів про окреслену вартість самі по собі не є товаром.

Д: Чим є гроші?

М: Гроші є посередником при обміні, мірою вартості і засобом накопичення (заощадження). Ці три функції грошей перебувають між собою в певній суперечці. Про те, що є посередником обміну ми говорили раніше. Зосередимося тепер над мірою.

Якщо купуємо фіранки на вікна, то користуємося мірою, якою є метр. Коли купуємо картоплю, користуємося мірою, якою є грам (або кілограм).

Коли дивимося на два шнурки різної довжини, можемо сказати тільки, який є довший. Про те, на стільки є довший говорить нам міра. Метр чи кілограм завжди є такий самий, не залежно від того, де ми знаходимося. Діється це тому, що дякуючи умові спільноти, окреслюємо відповідний взірць і помістили його в Міжнародному Офісі Міри і Ваги в Сервер під Парижем. Навіть якщо довжину вимірювати в милях, а вагу в унціях, маємо можливість легкого і швидкого перетворити у відомі нам одиниці вимірювання. Чи можна купити метр, або чи можна купити кілограм? Ні, бо це є поняття абстракційні: символи величини речей.

Символом визначення вартості речей є грошова одиниця. Одиниця грошей служить для порівняння. Порівнюємо вартість нової машини з вартістю користованої машини.

Одиниця грошей (злотий, долар, євро) є тільки мірою. Чи можна мати метр? Ні, можна мати шнурок довжиною 1 метр. Чи можна мати злотий? Ні, можна мати папір (банкноту), який є символом окресленої вартості товару, так, як метр є символом окресленої довжини речі. Чим все ж таки відрізняються ці мірки? Отже метр, грам, літр і година мають свої взірці. Одиниця грошей такого взірця не має. В той час, коли гроші мали покриття золотом, можна було прийняти, що міра грошової одиниці була окреслена кількістю золота, яка вимірювалася кількістю каратів.

В теперішній час прийнято, що гроші мають покриття в товарі. Як це однак діється, що той самий товар в кожному регіоні має іншу вартість (коштує по-різному)? Sejrowski в програмі "Boso w Etiopii" закликав колегу стригтися в перукарні. Стрижка в прејскуранті коштувала 10 грошів – у 100 разів дешевше, ніж в Польщі. Фіранка довжиною 1 метр має ту саму довжину навіть тоді, коли поррахуємо це ліктями.

Послуга перукаря повинна мати ту саму вартість, не дивлячись на те, чи рахуємо це в злотих, чи в бірах (валюта Ефіопії).

Взірець грошей повинен бути заснований на купівельній спроможності. В літературі можна зустріти багато спроб окреслення мірника вартості. Одна з них є пропозиція узгоджена в теорії 3xR.

Д: Що пропонує теорія 3xR?

М: Теорія 3xR пропонує одиниці міри названими OM (універсальний об'єктивний мірник валют) на основі купівельної спроможності. 30 OM відповідає соціальному мінімуму, а отже коштовці товарів, потрібних для прожиття протягом місяця. Цей мірник мав застосовування як географічне так і історичне.

Якщо соціальний мінімум в Польщі становить 500 злотих (500 злотих = 30 OM), а соціальний мінімум в Індії 1000 рупій (1000 рупій = 30 OM), це означає, що 1 злотий = 2 рупії, а одна рупія = 50 грошів.

По-історичному це виглядало би так: якщо я позичила комусь 500 злотих (30 OM), а він віддав би мені цей борг за 3 роки безвідсотково також в сумі, відповідаючій 30 OM, яка все ж таки через інфляцію становить 1200 злотих, то я нічого не заробила, а він нічого не втратив. Ситуація може бути також навпаки. 30 OM за 3 роки може відповідати 400 злотим. Це може статися, якщо ціна одного із складників корзини інгредієнтів соціального мінімуму швидко падає.

Д: Нарешті пенсіонер втратив на інфляції. Мене завжди дивував спосіб перерахування валют. На сьогоднішній день найбільшій американській пенсіонер може жити в Бангладеші, який може дозволити собі навіть прислугу. А пенсія жителя Бангладешу проживаючого в Америці не вистачить йому навіть на булочку.

Спробуй може використовувати більш конкретний приклад, що відноситься до географічного аспекту мірника OM.

М: Добре, скажу це в пунктах:

1. 1 OM є еквівалентом суми, необхідної для прожиття одного дня в даній країні на рівні соціального мінімуму.

Щоби пережити місяць, еквівалент в даній валюті повинен відповідати 30 ОМ.

2. Соціальний мінімум в Польщі становить 500 злотих/місяць, тобто 30 ОМ.
Соціальний мінімум в Індії становить 1 000 рупій на місяць, тобто 30 ОМ.
3. Заробітна плата водіїв у Польщі рівна 2 000 злотих, це відповідає 4 соціальним мінімумам, тобто 120 ОМ.
Заробітна плата водіїв в Індії становить 2 000 рупій, тобто рівна 2 соціальним мінімумам, тобто 60 ОМ.
4. Можна побачите, що Індія є країною бідних. Малі зарплати. Низький рівень життя.
5. Виїжджаючи до Індії поляк свою зарплату 2000 злотих виміняє на рупії, із застосуванням мірника ОМ 2000 злотих = 120 ОМ; 120 ОМ = 4000 рупій. Поляк їде до Індії і може там проживати на вищому рівні, ніж індус (він заробляє тільки 2000 рупій).
6. А як є тепер? Поляк за 2000 злотих купить 500\$, приїжджає до Індії, продає 500\$ за 100 000 рупій. Поляк може жити в Індії в 50 раз вищому, ніж його індуський колега. Поляк має для використання 100 000 рупій, а індус 2000.

Д: Ти дала хороший приклад, бо з власного досвіду.

Д: Вернемося, може, до грошей, як засобу вимірювання.

М: Добре. У літературі найчастіше порівнюється роль грошей до кровообігу в організмі. Я зроблю порівняння інше. Послухай.

Метою фінікійців було покращення припливу товарів і послуг від тих, в яких даного товару є забагато, до тих, в яких його бракує, а це означає від виробника до споживача. Економіка – це виробництво товару в більшій кількості, ніж на власні потреби і це позитивне сальдо торгового балансу. Цей механізм керувався через застосування "олій" – грошей. Якщо цей механізм покрили би цілковито "тефлоном" – нафта була б зайвою. Тому що ідея тефлону є цивилістю майбутнього, стосується у подальшому використанню нафти. Але маємо вже перші зміни тефлону. Інформацією в Інтернеті обмінюємося безкоштовно. Не продаємо її і не купуємо, а попри все доставляємо і беремо. Безкоштовно. Механізм обміну став забезпеченим тефлоном. Отже переважає «олій», тільки замість змащувати ним механізм економіки у властивому часі і відповідних кількостях – почали його пити, потім на ньому спати, а під кінець з ним плавати. Кожен з нас отримує (через заощадження) з кожним разом більше і рубці затираються.

Д: Так, цей «олій» не є товаром. А з другої сторони говоримо про отримання, а я думаю, що банки і великі фонди через відсотки і спекуляцію не отримують, а випомповують і доценту висушують механізм. Чи є можливим встановлення властивої дози «олію»?

М: Наука почала аналізувати, міряти і встановлювати властиві дози «олію» так аби механізм рухався з гори справності. На жаль не знайшла властивого мірника справності економічного механізму.

Але все ж таки відповідним мірником є добробут людей і цілого суспільства. Не РКВ, а отже не мірники економічного росту, тільки теперішні почуття економічної безпеки.

Д: Як можна об'єктивно виміряти добробут?

М: Дуже просто: застосовуючи мірник Наполеона, тобто аналізуючи приріст або спадання дрібної злочинності. Чому в Швейцарії чи Норвегії не треба закривати двері будинків і автомобілів? Для чого нападати на старшу особу за її 50 злотих, якщо маються достатні кошти на дискотеку чи на пиво?

Можна застосовувати також інші мірники, як зріст або падіння заборгованості домашніх господарств, показники демографічного приросту, показники приросту житлової площі, яка припадає на одного мешканця і тд.

Д: Попробуй доставити мені ще додаткових аргументів, які свідчать про те, що гроші не є товаром.

М: Твій чоловік взяв з шухляди 5000 злотих і пішов за покупками. Вернувся за два дні. Запитуєш його, що купив, а він що купив 7000 злотих. Ненормальний. Ні не ненормальний. За 5000 злотих купив євро, на протязі двох днів курс євро виріс на 20% (так було у жовтні 2011р.). Пізніше продав євро і має 7000 злотих. Чи здається тобі це абсурдом? Твій чоловік використав теперішнє трактування грошей (валюти) як товар. За посвідчення (банкнот) про доставку на ринок вартістю 5000 злотих отримав посвідчення про доставку на ринок товару вартістю 7000 злотих. Твій чоловік заробив, а хтось втратив. Хтось хто доставив на ринок товар вартістю 7000 злотих, а тепер може взяти з ринку товар, вартістю тільки 5000 злотих. Бо реальні грошів обігу не множаться. Множаться тільки заборговані гроші, посвідчення про право о набору з ринку товару, який буде створений в майбутньому.

Д: Що було джерелом заробітку мого чоловіка?

М: Спекуляція на валюті.

Д: А чим ще спекують на фінансових ринках?

М: Головне заборгованими паперами, які мають вартість і їх похідними.

Д: Чи могла би ти мені про це більше розказати, чи це занадто заплутано?

М: Ні, це досить просто, але потрібно розуміти, якими є облігації і опції, а отже термінові папери, які мають вартість. Почну з облігацій.

Облігації можуть емітувати (створювати) тільки уряди, само уряди і правні особи. Їх не може емітувати фізична особа. Облігації – це є відповідні векселі. А це означає, що уряд не має грошей, випускає папір, на якому написав: «той хто придбає цей папір за 100 000 злотих, за три роки отримає 110 000 злотих». Отже уряд затягнув борг, забезпечений облігацією, правовим формальним обов'язком до сплати суми вищої, ніж позичена.

Д: Як приходиться термін викупу, то уряд облігації викупляє?

М: Не обов'язково викупляє готівкою. Як правило, платить новими облигаціями. Така процедура називається перекиданням облигацій.

Д: Можеш ясніше?

М: Можу. Замість того, щоб викупити за 110 000 злотих облигації, про які ми говорили раніше, уряд випускає нові облигації, вартістю 110 000 злотих, плюс відсотки. Відсотки в загальному вищі, ніж в попередній емісії. Цього разу уряд заборговується на наступні три роки і зобов'язується заплатити 130 000 злотих.

Д: Власник облигацій з цього приводу напевне задоволений. Не має проблем з інвестуванням готівки, яку би отримав у зв'язку з викупом першої емісії.

Ну тепер про термінові контракти, про опції.

М: Це вже є трохи більше заплутане, і щоби це в'яснити мушу послужитися однією історією.

Чи пам'ятаєш «На схід від Єрусалиму» Johna Steinbecka? Нелюблячий син хочк здобути милість батька і хоче допомогти у фінансових проблемах. За порадою приятеля позичає невелику суму грошей і передає їх робітникам на закупівлю насіння квасолі.

Підписує з робітниками контракт. У контракті наш герой зобов'язується придбати весь урожай квасолі по 5 центів за мішок. Виплачує робітникам аванс на закупівлю зерна – 500\$. Передбачає, що збір буде вартий, згідно з підписаним контрактом 2000\$. Наближається війна, він сподівався продати цю квасолу війську по 8 центів за мішок, заробити на цьому контракті 3200\$. Такий контракт це «опція». Цю опцію, а отже право до купівлі товару за окресленою ціною можна продати. Наш герой продав цей контракт з невеликим заробітком, тому що ця операція викликала моральну стурбованість його батька (вважав, що син обкрадає фермерів). В теперішньому часі торгівля опціями не будить ніяких моральних занепокоіть, а слова спекуляції і спекулянт втратили своє зневажливе значення.

По перше такий контракт міг бути і часто був корисний для обох сторін. З одного боку гарантував виробнику продаж усієї продукції по узгодженій ціні. З іншого боку контрактник міг відшукати високі профіти, але також прийняв на себе ризик.

Торгівля опціями, терміновими контрактами може в кілька хвилин принести великий прибуток без за ангажування власних грошових коштів, а також може принести великі втрати.

Д: Добре, ти мені пояснила поняття опції. Але як на них можна заробити?

М: Наприклад так: зголошується на контракт купівлі-продажу квасолі по ціні 5 центів за мішок, за суму 2 центи на мішку. Гравець фондової біржі (інвестор) оголошує про бажання взяти на себе контракт, платити мені по 2 центи за кожний мішок, законтракований по 5 центів квасолі і приймає контракт.

Д: Це звучить досить просто. Ти казала, що фінансова інженерія, яка є знаряддям, дуже складний інструмент торгів паперами, які мають вартість є на стільки комплексна, що її не розуміють навіть спеціалісти, які займаються цією філією.

М: Так, поспробую тобі це пояснити в трохи простіший спосіб. Почнемо від того, що банк, який виділив людям завелику кількість іпотечних кредитів, під загрозою втрати потоку (може стати невиплачуваним), продає ці кредити спеціальним інвестиційним банкам. Цей інвестиційний банк має різні державні облігації. Придбав також на фондових біржах різних контрактів. Також має у володінні акції, придбані у різних фондах. Всі ці папери кидає до одного мішка і добре ним потрясає. Ця стаття є похідною. Похідна купує великий фонд, інші банки і також інші інвестиційні банки. Інвестиційний банк купуючи похідні, кидає їх до свого мішка.

Д: Мамо, то цей багач, який купив у великому фонді, навіть не має поняття, що так по правді придбав.

М: Не тільки багач не знає, але напевно і ніхто не знає.

Д: І так я тобі не вірю, бо це дуже неправдоподібно.

Д: Краще вернемося до розмови про гроші. Про те, що гроші не є товаром, отже були золоті монети. Їх вартість залежала від вартості золота, що в них містилася. Тільки не кажи, що золото не є товаром.

М: Так, золото є товаром. Золоту монету можемо визнати за товар. Поки в обігу були тільки золоті монети, не можна було говорити про торгівлю з вживанням посередника обміну (теперішніх грошей). Тому що насправді це був бартер: крона → золото, золото → 2 вівці. Золото не псуєчий товар, був вживаний при кожній транзакції. Не були це транзакції купівлі-продажу, це були транзакції заміни товару на товар.

Д: Все одно всі зжилися з думкою, що гроші повинні мати золоте покриття.

М: Так, ти права, але не золото є ключовим, а щось, дякуючи чому гроші будуть будити довіру. Циркуюючи на ринку, папір (банкноти) можуть бути обміняні на будь-який товар тільки по одній причині – тому що продавець має впевненість, що буде мати змогу замінити цей папір на інший товар. Отже ключем до ефективної і вічної заміни товарів є довіра всіх учасників ринку до грошей.

Усвідомлення того, що гроші могли б бути в кожному хвилину замінені на золото робить ринок (людей) впевненими у банкноті. Однак тепер повний обмін валют на золото є неможливий. Всі гроші, які є в обігу, не знайдуть покриття у світових запасах золота, тому що їх просто замало. Останнім часом прочитала в газеті "Політика", що якби з усього золота, яке було видубите від початку світу, зробити куб, то він мав би розмір 20м.

Учасник ринку повинен довіряти емітентові (видавцю, друкареві) грошей. Принц, який карбував власну монету, був рівночасно гарантією її вартості. Будування довіри було засновано на золоті.

Сьогодні цю довіру потрібно будувати на іншому фундаменті, ніж паритет золота – це означає на довірі до емітентів грошових паперів, кожного обмінного гроша. Якщо цей емітент, наприклад НБП, перестане боятися інфляції і впровадить до обігу, без посередництва комерційних банків, достатню кількість грошей (достатня, означає таку, яка буде мати покриття в товарах), економіка оживиться. Довіра ринку до грошей буде постійна, дякуючи впевненості, що хоча не можна обміняти банкноти на інвестиційне золото, то завжди придбаємо за них шуканий товар або послугу, врегулюємо податки і тд.

Гроші (банкноти) будуть знову виконувати свою першу роль посередника в обміні товарів. Роль символу речі, хоча самі не є товаром, буде означати потенціальне володіння товаром.

Довіру до грошей можна збудувати без золота, виконуючи 4 умови:

- дециденти (уряд, емітент грошей) будуть мати вплив на стабілізацію цін через розумну емісійну політику;
- біжучі гроші будуть мати повне покриття в товарі, а акумульовані гроші (заощаджені) – задіяні в інвестиціях (наприклад у нерухомості, інфраструктурі і т.п.);
- гроші перестануть множитися через борг (відсотки), тому що заборговані платіжні кошти, які походять з боргу, будуть мати покриття в товарах, які будуть створені в майбутньому;
- державні гроші перестануть бути залежні від інших валют, завдяки зниженню неоліберальних принципів вільного припливу грошових капіталів.

Д: А що це таке, цей вільний приплив грошових капіталів?

М: Колись ми хотіли обмінюваності грошей. Тепер можемо купити за них всякі валюти світу, але з'явилася нова проблема ціни злого, ціни, якою можна маніпулювати.

Ми обоє пам'ятаємо сірість терміну соціалізму. Виникла вона з браку доступу до кольорової і сучасної сфери життя. Доступу до джинсів і Бітлз. Чому його ми не мали? Чому гроші не можна було обміняти?

Принцип вільного припливу капіталів у практиці обмежений до принципу вільного припливу грошових капіталів, означає обмін народних валют. А так по правді, можливість купівлі і продажі валюти одної держави за валюту іншої держави. Звучить непогано і було би непогано, коли б народні валюти не були б куплені і продані, а обмінювалися по стисло визначених курсах. Тим часом курси валют підлягають вільній ринковій грі, яка сприяє спекуляції.

Принцип вільного припливу капіталів на сьогодні полягає на можливості такого сценарію:

1. Банк Англії отримує від НБП визначену кількість грошей і платить не фунтами по визначеному курсу.

2. Щоби завершити цю транзакцію, НБП повинен створити нові гроші і змушений обміняти їх на фунти. Ця приму сівка виникає з принципу вільного припливу капіталу.
3. Банк Англії купує злоті, бо йому вигідно інвестувати їх у польські банки. Пригадаємо собі часи, коли депозити платили в Польщі 20% (було це тоді, коли президентів НБП ставилася ціль – накопичити у резервах НБП якомога більшої суми у фунтах).
4. Процентування депозитів у польських банках зменшувалося.
5. Банк Англії зароблені в злотих відсотки і самі депозити обмінює назад на фунти, продаючи злоті на фінансових ринках.
6. З Польщі до Англії приплили суми з відсотків і різниці на курсах, які утворилися в терміні закупівлі злотих і їх продажу.
7. Наступив важкий дренаж польського ринку. Хто за це заплатить? Банк Англії збагатиться на польському платнику податків.

Обмін (купівля - продаж) валютами підлягає праву попиту і пропозиції, що побудує дренаж невеликих країн і слабших держав є легший і легальний.

Д: Так, поки валюти трактуються як товар, то спекулюють ся ними як товарами. Але хто на цій процедурі заробляє, а хто втрачає?

М: Заробляють акули, а втрачає економіка держави, гроші якої є предметом спекуляції.

Д: Чи ти могла би дати конкретний приклад таких дій?

М: Розкажу тобі, що трапилося у 2011 році в Польщі:

1. Світові банки і фонди володіли багатьма польськими засобами платежу.
2. Кредитно-рейтингові агенції оголошують брак довіри до польської економіки. Ми ставимо під сумнів платоспроможність. Злотий слабшає.
3. Тримачі наших платіжних засобів продають їх на світових ринках. Немає охочих купити. Злотий слабшає ще більше, тому що працює закон попиту і пропозиції.
4. НБП робить закупівлі, щоб позбутися від надзвичайних резервів в іноземній валюті.
5. Дворазові закупівлі не приносять очікуваного результату. В жовтні 2011 року курс злотого падає на 20%.
6. В державі Польща нічого не змінилося. Зріс зовнішній борг, номінований у євро. Знизилася частка Польщі у світовому ВВП, номінована в доларах. Виросли ціни імпортованих товарів. З'явилася інфляція, джерелом якої була внутрішня ситуація. На цю ситуацію ані уряд, ані ПКБ не мали впливу.

Внутрішні чинники довели до формування спіралі:

Зростання цін товарів (інфляція) → зниження споживання → спад виробництва → зростання безробіття ітд.

Прийняття і застосування неоліберальних принципів вільного припливу капіталу у теперішньому вигляді є шкідливим. Гальмує економічний розвиток і робить його залежним від світових спекуляцій із фінансами (гри на спаді або зросту курсу польської валюти). А також від ірраціональних чинників, якими наприклад є огляди кредитно-рейтингових агенцій або настрої на фінансових ринках викликані чутками, чи браком інформації.

Д: Чи ці махінації не утворюють збільшення нашого зовнішнього боргу?

М: Так звичайно. Падіння курсу златого утворив відразу ріст зовнішнього державного боргу на 20% в тій частині боргу, яка є внутрішнім боргом.

Д: То державний борг є внутрішній і зовнішній? Чи цей внутрішній означає, що ми заборговуємо самі в себе?

М: Правда, що це дивно? Але так би було, якщо внутрішній борг був побудований заборгованістю в НБП. Тим часом це виглядає інакше.

Д: Не розумію.

М: Уряд не має грошей на будову автостради, а тут наближається «Євро». Уряд позичає у кого? У відкритих пенсійних фондів, у комерційних банків. Одні і другі позики обтяжені відсотками. Чому уряд позичив гроші? Тому що на ринку було їх замало. Так чому б не замовив НБП нового випуску. Адже чи гроші походили би з нової емісії, чи з позики виділеної через банки, на ринку їх було би стільки ж само. Якби НБП тільки «позичив» гроші, то уряд віддав би їх без відсотків, тому гроші, позичені від OFE (через видачу урядових облігацій) або позичені з комерційних банків, збільшують цей борг через відсотки.

Д: Не розумію.

М: Якби ти отримала подарок від мене, наприклад, 10 000 злотих або позичила у комерційного банку цю суму, обтяжену відсотками, то чи в двох прикладах на в момент впливу грошей на твій рахунок була та ж сама кількість?

Д: Так.

М: Різниця була у результатах цих переказів. Я не вимагала би від тебе повернення, отже твої майбутні доходи ти могла би призначити на вільні цілі. Може навіть частину даровизни віддала би мені. Гроші з кредиту обтяжують твої майбутні доходи. Твій рівень життя знижується. Це означає даровизна (нова емісія грошей з НБП) не обтяжує майбутніх доходів, безвідсоткова позика від мене (безвідсоткова позика з НБП) – зменшує майбутні доходи про сплату, а кредит, взятий з банку (позика уряду від комерційного банку або з OFE) зменшує майбутні доходи не тільки сплатою головної суми, а також з відсотками. Відсотки впливають будучи це OFE, чи будучи це комерційні банки.

На прикладі польських банків залишаються в Польщі. На прикладі закордонних банків впливають і збіднюють наш край.

Якби конституція допускала можливість втручання уряду в діяльність НБП, уряд міг би вибрати поміж указом нової емісії грошей або заборгованості комерційного банку. В першому випадку можливе повернення нових грошей до НБП був би залежним від економічної ситуації держави. А в другому випадку уряд повинен наложити на громадян вищі податки, потім знизити життєвий рівень громадян, щоби сплатити борги і відсотки.

Д: Але мамо, всі знають, що якщо надрукується багато грошей, то буде інфляція.

М: Бо в описаній ситуації на ринок вплинула та сама сума. Тільки джерело цих грошей є іншим. В першому випадку нові гроші, в другому в кредит.

Д: Добре, то скільки грошей повинно бути на ринку?

М: Стільки, щоби весь пропонуючий повновартнісний товар міг бути проданий.

Д: А як в теперішньому гроші потраплять на ринок? Адже якщо продукція на ринку зростає, то грошей повинно прибувати.

М: НБП не дає грошей урядові. НБП пропонує нові гроші комерційним банкам, заохочуючи їх або відбиває заходження до користування цими коштами через процентний рівень. Наша рада грошової політики керує економікою на умовах монетарної політики. Монетарна політика полягає на керуванні економікою через піднесення або зниження рівня процентування. Іншим інструментом монетаризму є купування через центральний банк облігацій власного уряду. НБП не використовує нажалі цієї можливості. Центральний банк США – FED, заохочує банки до користування з коштів центрального банку, встановлюючи ступінь процентування, близький до нуля. Америка вважає, що маючи до використання дешеві гроші, охоче будуть виділяти кредит, грошей на ринку прибуде, зросте попит, зросте продукція і наступить розквіт економіки. НБП встановлюючи високу ступінь процентування (на сьогоднішній день 4,75%) знеохочує комерційні банки до користування цих грошей. В ефекті кредит став остаточно недоступним. Грошей на ринку є замало. Завмирає продукція, зростає рівень безробіття і в перспективі маємо рецесія економіки.

Д: Не розумію для чого НБП так поступає?

М: Боїться інфляції. Страх перед інфляцією пригнічує всякі раціональні просування. Попробую тобі це пояснити. Шаліє інфляція: вартість грошей спадає, тому що їх на ринку забагато. Щоб налагодити зламаний механізм, потрібно скоротити їх кількість. Але чи насправді на цьому полягає?

Такі світові справи є цілковитий пережиток, властивий для ери недостатку. В еру розквітання добра помножуючи цей механізм цілком не справджується. Доказом на це є теперішня фінансова і економічна ситуація Польщі. Обмежуючи приплив грошей через зріст ступення процентування, НБП не запобіг інфляції. Це може призвести до економічної рецесії. Прослідкуємо такий процес:

1. Фінансові ринки втрачають довіру до злотого.
2. Злотий дешевшає.
3. Ціни імпортованих продуктів зростають.
4. Інфляція (зріст ціни на підставі «кошика добра») росте.
5. Попит (охота і можливість покупки) спадає.
6. Спадає також продукція.
7. Росте рівень безробіття.
8. Зменшується надходження з податків.
9. НБП гальмує інфляцію традиційним методом, обмежуючи грошовий доплив на ринок, збільшуючи ступінь процентування.
10. Банки обмежують кредити.
11. Підприємства втрачають фінансову плинність і ліквідуються або банкрутують.
12. Росте рівень безробіття.
13. Спадає попит.
14. Спадає інфляція.

Отже інфляція, утворена внутрішніми умовами (курс злотого) успішно обмежила продукцію. Утворила зріст безробіття і економічну рецесію, але ціль стала досягнута: немає інфляції, а є економічна рецесія.

Д: Чи існує якийсь альтернативний сценарій?

М: Так, сценарій, властивий для ери розквіту.

1. Фінансові ринки втрачають довіру до злотого.
2. Злотий дешевшає.
3. Ціни імпортованих продуктів ростуть.
4. Появляється загроза інфляції.
5. НБП знижує ступінь процентування.
6. Настає доплив дешевих грошей на ринок.
7. Повстають нові фірми.
8. Поправляється конкурентність.
9. Зростають поставки.
10. Ціни спадають.
11. Зростає зайнятість населення.
12. Зростають надходження з податків.
13. Дешеві гроші (низькі відсотки) уможливають обслуговування народного боргу.
14. Економіка розквітає.
15. Інфляція стала опанована.

В ері недостатку інфляція (зріст цін) повстає тоді, коли попит (бажання і можливість купування) є більша, ніж пропозиція (кількість товарів і послуг запропонована для продажу). Отже одна з причин інфляції є занижка пропозиція.

В ері розквіту щось таке як обмеження пропозиції практично не виступає. Зріст попиту (бажання купування) відразу визволяє зріст продукції і доставку на ринок (зріст пропозиції). В зрівноваженій економіці (в якій експорт = імпорту) доплив грошей на ринок через зріст попиту може викликати економічний розвиток. Однак має симулюючий характер. Зріст цін успішно гальмує конкурентність.

В зрівноваженій економіці зрівноважені і конкурентійні, не мають загрози перед страхом інфляції. Дам тобі ще один приклад.

В період 2008 – 2011 років американці потроїли кількість доларів, що означає, що впровадили через банки на ринок колосальні суми. Чи викликало це в них інфляцію? Ні! Отже вони можуть вільно друкувати гроші, а ми не можемо.

Д: Тоді американці є добрими економістами і зможуть попроситися з кризою.

М: Ні, ні. Вчинок американців також не зрозуміло для усіх, хто використовує здоровий глузд. Два мільярди додаткових доларів FED перерахував комерційним банкам (рятував їх перед банкрутством). Банки, перестрашені можливістю банкрутства попри це надходження готівки неохоче виділяють кредити. І в цей спосіб додаткові гроші не змогли кардинально поправити економіку.

Мені цікаво, чому ці два мільярди не потрапили безпосередньо до заборгованих родин. З цих грошей родини сплатили би кредити. В ефекті банки відшукали би гроші з недоречно виданих кредитів, а родини би залишилися у своїх домівках.

Д: Така політика призвела би до того, що банки мають гроші, яких не хочуть випустити з рук, мільйони домівок, прийнятих через банки знищуються, а люди живуть в канавах.

Д: Повернемося, може, на наше подвір'я. Поясни мені у чому полягає незалежність НБП.

М: Незалежність НБП є записана в Конституції і має означати незалежність від уряду. Цей запис мав запобігти спокусі імітування надмірної кількості грошей для того, аби політичні партії змогли би виконати обіцянки виборцям. Отже НБП є незалежним від уряду. Згідно з Конституцією має залежати тільки від народу. Має репрезентувати інтереси народу.

Д: А кому так по правді є підпорядкований?

М: Діяльністю НБП керує світові фінансисти.

Д: Можеш це довести?

М: НБП зобов'язаний дотримуватися під ставову угоду неоліберальної економіки, яка стосується вільного припливу капіталу. Капітал, до якого відноситься ця умова, є мало зрозумілим. Обмежується до платних засобів, тобто грошей і його еквівалентів (паперів, які мають вартість). Вільний приплив забезпечує обмін народних валют. Обмін означає, що емітентні гроші (НБП, FED, Банк Англії, ЕВС і тп.) мають обов'язок на кожне вимагання обмінювати між собою власні валюти. Якщо банк Англії буде вимагати від НБП обмін 1 000 000 фунтів на злоті, НБП змушений це зробити. Якщо не має резерву, гроші виємітує. Лондонське Сіті може вирішувати в цей спосіб про кількість ви емітованих польських грошей. 80% польських злотих переходить через Сіті у формі обміну або позики.

Д: Як і хто встановлює курси, по яких відбувається обмін, а власне трансакція купівлі – продажу валют?

М: Нібито «велика четвірка рейтингових агенцій», визначаючи ступінь довіри фінансових ринків до платоспроможності даного регіону – утворюючи попит на дану валюту. Наприклад, якщо виплачуваність регіону спадає, то інвестори позбуваються валюти даного регіону. Тоді утворюється перевищення пропозиції над попитом і ціна валюти спадає. Потім курси валют формує інформація. Важко визначити, на скільки вона є надійна, а на скільки диктована, наприклад через Сіті?

Д: НБП є незалежний від уряду. Але фактичний контроль над його діяльністю справляє світова фінансовня.

М: Спекуляція нашою валютою сперта на коливаннях курсів валют, утворює постійне зuboжіння нашого краю. Користають на цьому великі «інвестори» (гравці фондового ринку).

Viktor Orban став зненавидженим тому, що:

- насмілився узалежнити центральний банк Угорщини від уряду – тепер уряд вирішує про нові емісії грошей і уряд є їх диспонентом;
- успішно обмежив спекуляції форинтем;
- заперечив утворенню внутрішнього народного боргу, тобто позичено грошей через уряд від комерційних банків;
- цим самим обмежив утворення дефіциту бюджету.

Зараз в Угорщині єдиним джерелом утворення бюджетного дефіциту і публічного боргу є перевага імпорту над експортом. І це становить головну проблему теперішнього уряду Угорщини.

Д: Чи нинішня система призводить до кризи?

М: Так, майже всі рахуючи в світі економісти визнали, що окреслена криза є вписана в систему. Від 2006 року повстало багато опрацьовувань, конкретних аналізів, вказуючи на причини кризи. Ці опрацювання є ретельні, глибокі і добре задокументовані. Закінчується однак завжди виразом цілковитої безсиллі науки, вказуючи дороги на майбутнє.

Д: Який з цього висновок?

М: Час для реалізації принципів кредитних умов Дугласа.

Д: Я прочитала три опрацювання, які стосуються цієї теорії, але нажаль не повністю її розумію. Чи ти могла би розповісти б спосіб більш шкільний?

М: Дуглас зауважив, що сума винагородження працівників є завжди нижча від суми вартості продуктів, які потрапляють на ринок, завдяки їх праці. Для спрощення використаю приклад.

На протязі місяця фабрика взуття виготовила товару, вартістю 500 000 злотих. Фабрика одягу в тому самому часі виготовила одягу, вартістю 800 000 злотих. Заробітна плата всіх працівників біля цієї продукції і дистрибуції склала 1 000 000 злотих. Отже на ринок потрапили товари вартістю 1 300 000 злотих і гроші в сумі, не вистарчаючій на їх придбання. Дуглас зауважив, що ця поява має тривалий характер. Він зробив з цього висновок, що на ринку залишається непроданий товар або товар куплений в кредит, а отже куплене на початок винагородження, яке консумент отримає в майбутньому. Дуглас вважав, що цей постійний приріст продукції є виникненням стабільного технічного поступу, тобто наукового поступу, технологічного, відкриттів і винаходів. Вважав, що цивілізаційний поступок, дякуючи якому зростає ринкова продукція, є власністю цілого народу. Отже всі люди повинні брати участь в поділі цього додатково виготовленого товару.

Д: Розумію це в той спосіб, що перед впровадженням продукційного конвеєра ті самі люди за ту саму винагороду виробляють 1 000 пар взуття. І після введення цього об'єкта, їх продуктивність зросла до 1 500.

М: Так, менше-більше потрібно це розуміти. Звісно це є далеко посунуте спрощення, але ти зрозуміла його властиво і для цього дай мені відповідь на питання. Хто має право на придбання цих додаткових пар взуття?

Д: Якщо ефекти поступу є власністю цілого народу, то весь народ повинен з цього мати користь.

М: Так, і це Дуглас назвав соціальним дивідентом. Цей надлишок продукції повинен зобов'язувати уряд до емісії нових грошей, так, аби народ міг ці продукти придбати.

Поділ цих грошей повинен відбуватися справедливо, а отже повинен бути поділений на всіх жителів порівно від новонародженого до старого.

Д: Це означає, що Дуглас відділив володіння грошей від джерела їх утворення у формі праці. Якщо добре зрозуміла, то визнав, що повновартісний засіб товару повинен мати повне покриття в грошах, так аби товари могли бути придбані без потреби взяття кредиту.

М: Точно. Замість паритету золота, паритет купівельної спроможності. Це означає, що грошей має бути стільки, щоб у кожную хвилину могли бути замінені на товар або послугу.

Д: Це фантастично. Світ без бігучого кредиту і економічного забезпечення кожного громадянина. Може тоді я би погодилася на четверо дітей, тому що на мій рахунок впливали би дивіденди помножені на 5.

М: Вірно, а твій чоловік міг би сидіти в гаражі 24 години на добу і працювати над своїми винаходами.

Д: В цей спосіб повернемося до світу мрій, світу без примусової праці.

М: Відомо, щоби провадити умови соціального кредиту, повинні бути виконанні умови: емітент грошей не може бути незалежний від предмета, керуючого економікою, тобто від уряду. А тим більше не може бути залежний від світової фінансовні. Тому що дивіденди були би оплачені завжди з нової емісії. Згідно умови: технічний прогрес дозволяє на помноження товару, але слідом за множенням товару мусить на ринку прибувати грошей для їх придбання.

Д: Чи теорія Дугласа була колись виправдана в практиці?

М: Так, впровадила її до життя Японія перед Другою Світовою Війною.

У 30 роках ХХ століття наступив монетарний розвиток промисловості Японії. Під час того, як решта світу, за винятком Німеччини, залишалася позаду. У 1941 році Японія стала провідною економічною силою, в Східній Азії з зростаючим експортом, випираючи продукти з Америки і Англії. Японія мала однак не дуже великі натуральні засоби. Отже який був секрет цього успіху? В 1929 році Японія погодилася на впровадження фінансових пропозицій Дугласа: утворення справедливої монетарної системи, заснованій на урядовій емісії, неопроцентованих народних грошей і кредиту, які сприйнялися з ентузіазмом через японських промисловців і уряд. Від заснування Банку Японії (Nippon Ginko) у 1882 році, найбільшим його акціонером був японський імператорський двір. Його перетворення у державний банк, що було скероване лише для реалізації інтересів народу, було завершено у 1932 році. Реформа центрального банку була закінчена у лютому 1942 році, коли було підтверджено, що банк є спеціальною корпорацією з народним характером і бере на себе завдання контролю валют і фінансів, аби запевнити цілковите використання народного потенціалу. Банку було надано повноваження для безмежних позик для уряду, а також підписки і поглинання урядових облігацій. Затверджено правом систему ліміту максимальних емісій банкнотів. В цей спосіб банк міг впровадити емісію грошей, відповідно для заспокоєння потреб збройного промислу і уряду. З іншого боку, нагляд уряду над банком став виразно зміцнений. Уряд міг номінувати, контролювати і давати інструкції президентові і директорам, а також затверджувати широкий термін банківських справ, включаючи в це такий перелік, як зміна банківських поступів, емісія грошей і банківських рахунків.

Коли ярмо лиха було знято, Японія почала розвиватися економічно. У 1931-1941 роках фабрична і промислова продукція зросли почергово на 140% і 136%

підчас, коли народний дохід і ВВП зросли почергово на 241% і 259%. Цей неймовірний приріст значно притягнув економічний розвиток решту промислового світу. На ринку праці зменшилося безробіття з 5,3% в 1930 році до 3% у 1938 році.

Очевидно такий розвиток не був на руку США і Федеральному Резерву, приховуючи гроші у формі боргу, обтяжуючого відсотками. Звідси впровадження економічних санкцій, а слідує катастрофічне, в наслідок втягнення Японії у Другу Світову Війну, очевидно післявоєнний монетарний режим Японії утворився згідно з побажанням світової фінансовні – посталений на борзі.

Д: Дуже жаль, але далі маю не насиченість інформації про теорію суспільного кредиту. Чи теорію Дугласа тепер можна впровадити без жодних змін, чи стисло по Японському?

М: На мою думку ні. Економічні умови у світі змінилися. В сьогоднішні увійшли пластикові гроші. Інформація про ресурси (заощадження) людей і інформація про вартість продукції тепер є більш новою і доступнішою, і миттєво доступна. Дуглас відклав виплату дивідендів до кінця кожного року. Входила вона у життя тільки після річного фінансового аналізу. В теперішніх умовах може виконуватися щомісячно.

Дуглас передбачував виплату дивідендів не тільки у формі готівки, виплачуючи на рахунок, а також у формі продажу товарів зі знижкою. Не буду описувати цієї форми, тому що вважаю, що тепер ціла розвага зі знижкою не є обов'язковою (заінтересованих відсилають до «додатків»). Дивіденди повинні з'явитися на рахунку кожного жителя щомісячно. Їх розмір залежав би лише від приросту вартості товарів, маючих повний шанс знайдення споживача, а отже товару, задовольняючого реальні потреби. До цих засобів не можна зараховувати продукції з надлишком. Наприклад, додаткова продукція 1 000 булок хліба щоденно у місцевості, яка становить 100 осіб, з певністю є надмірною продукцією, тобто залишковою.

Д: Так, не можливо з'їсти більше норми. Але що, наприклад, із взуттям? Чи людська захланність має свої межі? Чи Дуглас взяв до уваги психологічну суть цілої проблеми?

М: Чому маєш стільки взуття? – Бо міняється мода. Насправді ходиш у п'ятьох найулюбленіших парах взуття. Можливість заспокоєння даної потреби в кожній хвилині обмежує швидкість до потреби. Зрештую, можливо ні? Впровадимо суспільний кредит, тоді побачимо. Пам'ятай однак, що теорія Дугласа не обмежує споживання. Якщо є бажання купити товар, то цей товар з'явиться на ринку, а емітент доставить гроші, щоб цей товар купити. Здається, що люди самі опанують свою захланність.

Д: Мені здається, що захланність багатіїв є необмежена. Весь час думають, як помножити свої статки.

М: Чи однак знаєш, що є насправді статком багача?

Д: Будинки, машини, коштовності, акції, вклади у великих компаніях.

М: Добре, частина з цього матеріального майна є власним товаром. Окрім землі (грунту) вони мають властивість старіння. Утримання цих речей є дорогим. Так що можна сказати, що утримання матеріального майна з часом нас поступово збіднює. Старіє, втрачає вартість і разом з цим поглинає великі кошти на їх утримання. А що з рештою майна? Тобто з грошима їх еквівалентами? Чи багатісві примножуються ці ресурси через володіння ними. Чи може підлягають зношенню? Чи також вони підлягають амортизації?

Д: Розкажи мені на прикладі, що багатій робить з отриманими дивідендами з корпорації, яка торгує нафтою, або що робить кінозірка зі своїми мільйонами?

М: Багатій перш за все хоче, щоб надмір платіжного засобу безупинно розмножувався. Щоб ефективно розмножуватися, замінює біжучі гроші і боргові папери, пояснюючи це людською мовою, просто їх позичає. Тобто багач не має вільних грошей, проте має чужі борги. Ці виділені ним позики задокументовані борговими цінними паперами. Це перш за все акції у великих фондах, багач не позичає насправді безпосередньо Ковальському, тільки доручає свої гроші професіоналам (великим фондам) і тільки тоді вони їх позичають. Знаються на цьому. Купують урядові облігації, позичають інвестиційним банкам, отримуючи взамін різні похідні папери, які мають вартість, наприклад відомі похідні. Правдивий маєток багатіїв – це борги, а отже гроші, які мають отримати в майбутньому. Отже це не є гроші реальні, які існують в даний момент. Це є гроші, які багатій отримує з майбутніх доходів боржника. І власне ці права до майбутніх грошей ростуть як лавина. Багач має щоразу більше належності і майбутніх належностей. Грошей дефакто віртуальних.

Д: Поясни мені, на чому полягає віртуальність цих грошей, адже всі вважають його за великого багатія. В рейтингу найбагатших людей світу його багатство рівне вартості цінних боргових паперів. В кінці кінців є багатим, чи ні?

М: Бачу, що повинна послужитися більш зрозумілішим прикладом.

Уяви собі, що ти виграла в лотерею 10 000 000 злотих. Стала багатою. Постановили, що їх не потратиш і що завжди ти і твоя родина будете багаті. Ідеш до фінансового радника і питаєш, що маєш зробити.

Він пропонує тобі вложити гроші в якийсь великий фонд, тому що на його думку проценти банку від депозитів дуже низькі. Великі фонди дають значно більший прибуток. Ти є обережна, сплачуєш до фонду тільки 5 мільйонів і це доля твого вкладу:

1. Фонд купує цінні папери – головним чином облігації, тому що хоче почуватися у безпеці, купуючи 15-річні урядові облігації.
2. Через фонд твої гроші потрапляють до державного уряду Х. У державі Х повстає публічний борг.
3. Твої гроші є позичені, отримаєш їх назад за 15 років.
4. Ти є впевнена, що дістанеш їх значно збільшеними.

5. Що становить твій маєток?

Ним є свідомість, що за 15 років отримаєш багато грошей. Твоїм маєтком є боргові папери, куплені через великий фонд. Чи насправді отримаєш ці гроші через 15 років? Чи насправді ти є багатою? – Ні, але маєш свідомість багаті особи. І тільки це є важливим.

Уяви собі, що твоя бабця ціле життя заощаджувала. Не довіряла банкам. Всі заощаджені гроші обмінювала на долари. Долари купувала завжди в однієї і тої самої особи, якій довіряла. Почувалася забезпеченою на чорну годину.

Після смерті бабці ти хотіла продати долари, виявилось, що вони фальшиві. Бабця була заможна тільки подумки. Як багач, маючи боргові папери (облігації і тп.), які власне йому не потрібні. Має достатньо бігучих коштів на забезпечене життя. І навіть, якщо ці облігації ніколи не будуть викуплені (держави можуть оголосити невиплачуваність, може вибухнути війна) тоді багач почувається мільярдером, його оточення думає так само.

Багатій має боргові папери, а отже гроші, які ще не існують. Гроші на купівлю цих паперів стануть створені з майбутньої продажі продукції, з майбутніх податків народу, заборгованих країн, а отже це є майно цілком віртуальне.

Д: Але багатій не повинен чекати до терміну викупу, правда? Може ці папери продати скоріше. Може продати борг і отримати реальні гроші.

М: Так це правда. Цей обіг борговими паперами, які мають вартість або приносять користь з боргу на новий предмет, справляє неправдиве враження, що сам борг, будучи трактований як товар є чимось реальним. Торгівля боргами дає великий профіль посередникам у цій торгівлі. Я вже раніше говорила тобі, що провізії з цього гасла становлять 10% ВВП Великої Британії.

Д: Отже на фінансовому ринку продавалося і купувалося більше, ніж на товарних ринках?

М: Так, 99,98% вартості всіх транзакцій – це транзакції на фінансових ринках. Ледве 0,02% світового торгу – це торг товаром.

Д: Торги боргами може зупиняться, якщо багатій засумнівається, що ці борги будуть коли не будь оплачені.

М: У цьому полягає фінансова криза. Позичив польському уряду, наприклад \$1 000 000, а тепер довідався з рейтингових агенцій, що не будемо в стані сплатити боргу. Нічого, ані позиченої суми, ані відсотків.

Д: Тепер розумію, що пан Туск має на думці, говорячи, що Польща мусить відбудувати довіру фінансових ринків. Це значить, мусимо переконати багатія, що так затиснемо паски і так підвищимо податки, що всі борги сплатимо. Чи багатії дійсно дістануть свої гроші?

М: Це не можливо. Світовий борг – це значить борги урядів, спілок, іпотечні борги і борги споживачів є у дві тисячі разів вищі, ніж вартість світової продукції ВВП. Фінансисти назвали це спекуляційною бульбашкою і відомо, що такий борг не має жодних шансів на сплату.

Якщо бульбашка лопне, а ми порозумнішаємо, то нарешті перестанемо трактувати гроші як товар. Зникнуть відсотки і спекуляція.

Д: Це означає, зникнуть фінансові ринки.

М: Так.

Д: Мамо, ти хочеш послати Wall Street і Лондонське Сіті на «зелену травичку». Судячи з височини винагородження дуже тяжко працювати, то напевно час відпочити.

Д: Якщо засоби багатіїв під назвою росту боргових паперів ростуть, це означає, що збільшується заборгованість цілої популяції. Тепер розумію, чому мільйони поляків живуть під страхом комірника.

М: Цей страх є вмонтований в систему.

Д: Живемо в економічній непевності. Кожен прагне якось забезпечитися на майбутнє. Наша влада визнала, що якщо наші пенсійні вклади будуть іти до OFE, то наші пенсії будуть фантастичні і на старість будемо жити як німецькі пенсіонери. Чи ти вважаєш, що наші вклади в OFE дійсно гарантують нам забезпечення старості?

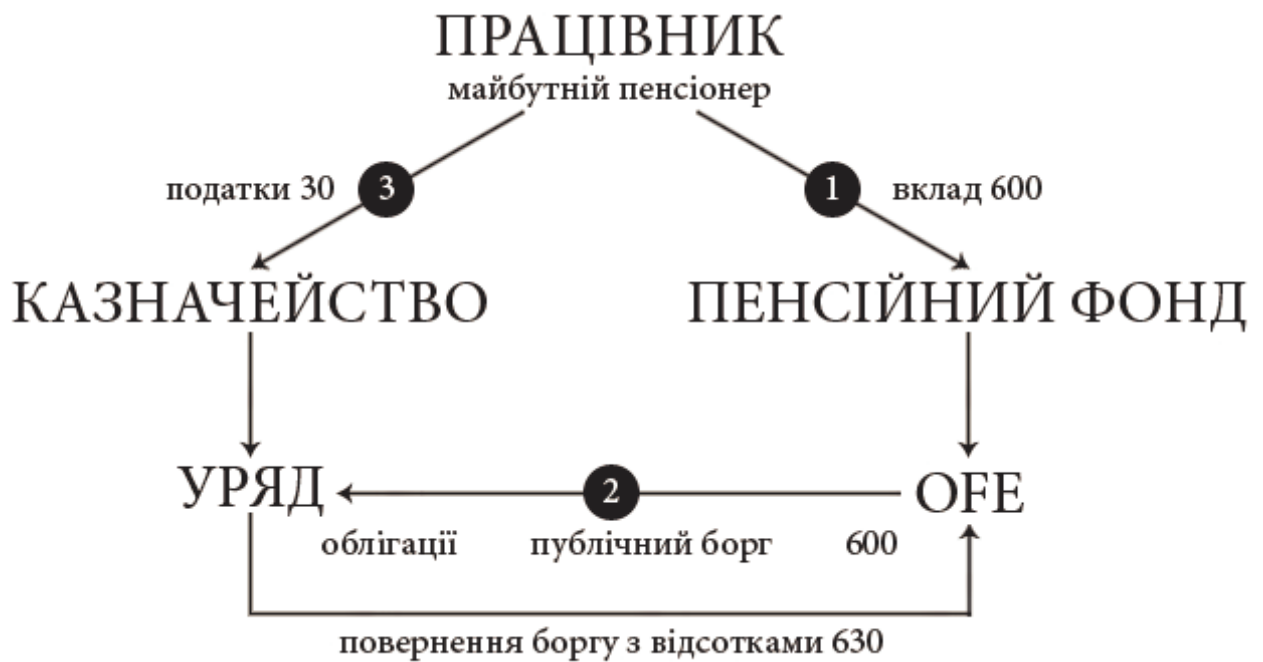
М: Так вважає тільки професор Бальцерович і щоразу менша група його прихильників OFE діє як кожний великий фонд. Його діяльність обтяжена таким самим ризиком.

Д: То не кажи. 70% наших вкладів в OFE фонди повинні вкладати в урядових облігаціях нашого уряду. Думаєш, що держава не викупить цих облігацій з OFE? Адже ця процедура є така: ми платимо вклади до OFE, а OFE позичає їх урядові на процент. Потім уряд викупляє ці облігації, OFE заробляє на цьому відсотки, а потім і моя пенсія росте від цих відсотків.

М: З яких грошей уряд викупляє ці облігації і платить ці відсотки?

Д: Як це з яких? З податків. Я знаю тепер запитаєш мене, звідки уряд має на податки. Звісно від мене. Це означає, я сама плачу ці відсотки з цих податків.

М: Саме так. Параноя! Як хочеш я тобі це намалюю.

Що виникає з цієї схеми? Платили за посередництвом ZUSu до OFE суму 600 злотих. OFE позичило ці гроші урядові (уряд емітував облігації, за мої 600 злотих віддасть 630 злотих). В цьому самому часі заплатила з моєї зарплати податок в розмірі 30 злотих. Цей податок плив до урядового бюджету. Далше уряд викупив облігації і за мою частину заплатив 630 злотих. Маю вже в OFE 630 злотих. Звідки вони взялися? 600 злотих я оплатила безпосередньо, а 30 злотих дійшло з моїх податків. Подивися на рисунок на стрілку 1 і 3. Обое походять з твоєї винагороди і в результаті потрапляють до OFE.

Д: Отже хто заробляє на OFE?

М: Урядовці OFE.

Д: Однак ризик, пов'язаний з OFE невеликий. Тому що OFE вкладає мої вклади в польські папери, які мають вартість.

М: Поки що. Згідно з директивою Євросоюзу, уряд Польщі є зобов'язаний дозволити OFE на купування боргових паперів, поза границею краю.

Д: О, Боже! Що робити?

М: Якби я не боялася кримінальної відповідальності, сказала би працєю не законно.

Д: Чому уряд заборговуються в OFE або в комерційних банках, коли бракує йому грошей? Не може наказати НБП, щоби виділив йому безвідсоткової позики?

М: Так, ми вже про це розмовляли. НБП може виділити уряду безвідсоткової позики, але не хоче. Прикривається власною незалежністю.

Д: Це означає діє на шкоду краю! І нікому з цього приводу не загрожує Державний суд.

Д: Відійдемо від цих понурих тем і повернемося до моєї улюбленої теорії Дугласа. Пригадала, що Дуглас аналізував акумуляційну функцію грошей і їх вплив на господарку. Про що власне йдеться?

М: Чи пам'ятаєш коло достатку? Кожні гроші, виведені з обігу знизили рівень достатку всіх учасників ринку. Заощадження не сприяють економічному розвитку. Гроші повинні працювати. Всяке заощадження є шкідливим.

Д: Ти напевно забула про всякі впаєні нам від дитинства принципи: «заощадженням і працею люди збагачуються», «без праці немає калачів», «печені голубці не летять самі до рота», «молися і працею».

М: Добре, що ти цитуєш. Чуєш, як це звучить фальшиво?

Д: Так, то які лозунги повинні бути правдиві?

М: Чим більше видаєш – тим більше заробляєш. Чим більше купуєш – тим більше продаєш. Не заощаджуй.

Д: Добре, але якщо я хочу купити будинок, то не куплю його з однієї зарплати?

М: Звісно, що ні. Для цього потрібно створити систему паралельну для грошей. Грошей акумуляційних, призначених до заощадження. І це є власне одне з найбільших покликань, стоячих перед економікою. Дуглас пропонував аби всякі інвестиції набування речей тривалого споживання було профінансовано кредитом. Безвідсотковим кредитом. Пропонував, щоб рішення про призначення кредитів підіймало поклик в цих цілях, тіло спільноти. Не погоджуюся з цим пунктом його теорії, тому що залишення рішення фінансовим характером групі людей є завжди корупційним. Повинно створити механізм, автоматично регулюючий ці рішення, а не довіряти рішення суб'єктивним оцінкам.

Д: З цього виникає, що цілий час думаєш не про зміну свідомості людини, тільки про саморегулюючі економічні механізми.

М: Прагну перебудувати свідомість людини, а на всякий випадок волю забезпечитися об'єктивно діючим справним механізмом, змушуючи до властивого заховання і вибору людей.

Д: Закрава мені це на нову неволю.

М: Не нову. Весь час ми є невольниками. Можна мати лише надію, що ця нова неволя буде легшою.

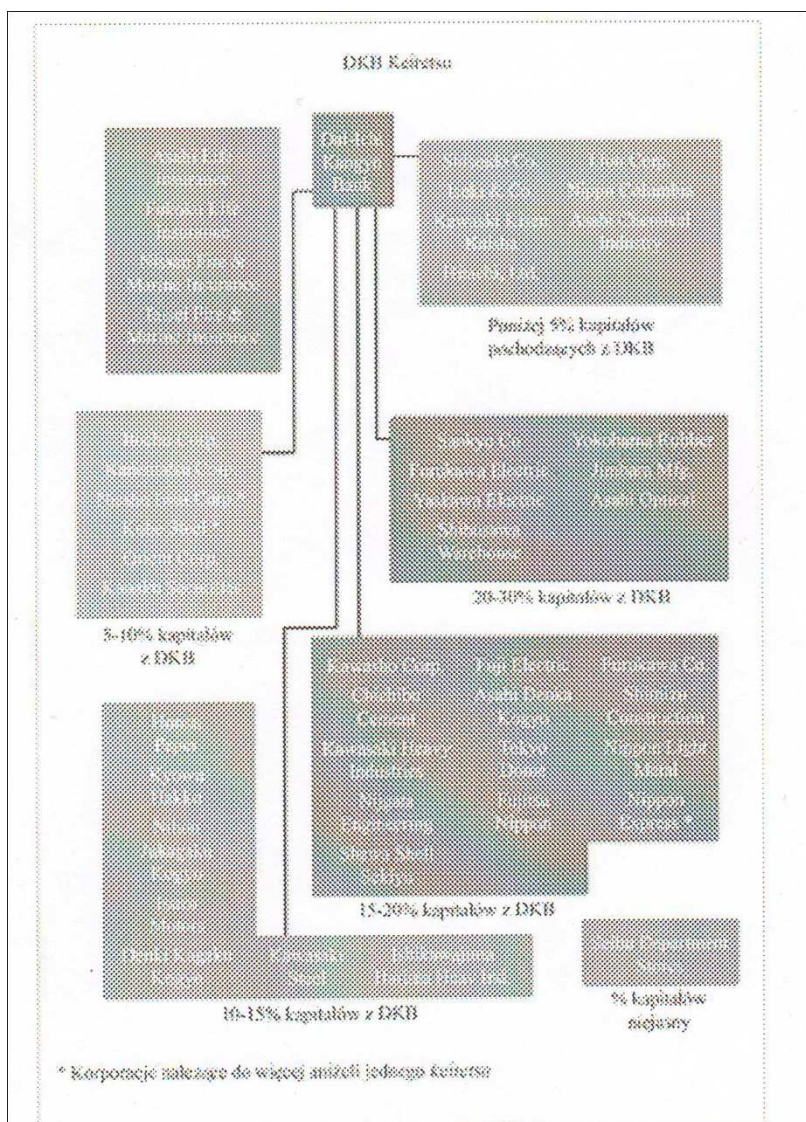
Д: Кажеш, що ми є вівцями, призначеними для стриження. Хто нас так насправді підстригає?

М: На таке запитання в першу чергу відповіла би: держава податками і складками ZUS, і банки відсотками від кредиту. Але це діагноз дуже поверхневий. В підстриганню бере участь більше предметів і в іншому чередуванні, ніж тобі здається. На сам перед підстригають нас великі фонди. Це є дуже педантична техніка. Так педантична, що безпосередньо цього не відчуваємо. Великі фонди до цієї цілі вживають головне «фінансову інженерію». Мусимо пам'ятати, що якщо великі фонди збагачуються, то хтось повинен збідніти. Збідніємо ми, вівці. Збагачується велика фінансовня. Фонди спекулюють на всьому, чому вдається, на валютах (коливаннях курсів), на товарах, на біржах та боргових паперах (облігаціях, ваучерах) і на акціях (біржові акції).

Поза тим заробляють на банкрутствах (викуп майна за безцінь) на утворенню холдингових фірм, і нарешті на обороті похідними паперами, які мають вартість, в цьому похідними (найбільший обіг).

Д: Мушу сказати, що це підстригання є таким делікатним, що в основному я не мала поняття, що мені щось з портфеля вибуває. Скажи, хто є наступним в черзі.

М: Наступні в черзі монополії і картелі, які діють під назвою корпорації, вживають головне змову ціни. Отримують домінуючу позицію на ринку через викуп конкурентних спілок або через придбання в цих спілках більшість акцій – диктують ціни товарів, реалізуючи великі прибутки. Корпорації діють анонімно. В основному не знаємо фізичних осіб, які є власниками цих корпорацій. Корпорації входять до складу капіталових груп. Пов'язування між цими фірмами постійно перекриваються, як в схемі, нижче представляючій японську групу ДКВ, яку зачерпнула з книжки Stanisławy Surdurowskiej під назвою «Міжнародні рахунки», видану Zakamycze 1999 року із 269 сторінки.

Через ланцюжок посередників купуючи і продаючи монополійні контракти, формують ціни ведучої сировини і продуктів.

Ця система від 2000 року підвищила ціну на нафту в п'ятикратному розмірі, хоча її вживання зросло на 10%. Бенефіцієнтом цього зросту цін не є виробництво нафти, тільки мережа посередників і спекулянтів, якими є також важкими до розшифрування правових осіб.

Правду кажучи парадоксально висока ціна нафти утримує російську економіку. Сприяла також до визволенню Венесуели з-під американського впливу і розширення прав і можливостей економіки Південної Америки.

Д: Хто наступний в черзі?

М: Банки, які вживають переважно банківського права, як знаряддя праці до стриження. Застосовують систему відсотків від позики, система відсотку від кредитів, торги валютами, правління великими фондами. Застосовують індивідуальні методи і зіркове стриження через виділення кредитів урядам і урядовим інституціям (наприклад ZUS в Польщі).

Д: Що даліше?

М: Державна фіксальна система. Вживає вона головне слова «демократія» для утворення фінансової залежності народу. В польській системі слово «демократія» означає вибір правлячої партії або коаліції правлячої партії. Правляча партія встановлює право на підставі голосування, в якому зобов'язується партійна дисципліна. Потім дійсно парламент голосує за наказом прем'єра. Розбудована фіксальна система буде вкладена в ціну товару, велику публічну данину (23% VAT-у, 19% податку від доходів, і тд.). А це деякі податки і оплати в Польщі: VAT, акциза, податки: місцевий, податок на дохід, від ігор, від цивільно-правових чинників, фермерських, лісових, від ґрунтових копалень, від нерухомості, від спадку і даровизни, продуктивна оплата, оплата від вичерпування, судові оплати і тд.; вкладення ZUS, вкладення обов'язкового страхування, оплати за виділення ліцензії. В Польщі маємо близько 250 податків і адміністративних оплат.

Д: Хтось ще?

М: Інтелектуальна власність, яка діє через правове застереження, виключення до всього. До марки, логотипу, винаходів, товарних знаків, продукційного процесу, рекламних лозунгів, візерунку і тп. Хоча те, що беруть автори (творці) є болючою даниною, це і так не є забагато, якщо порівнюється з прибутком, який черпають корпорації – власники ліцензії і прав на винятковість.

В кожному товарі, який купуєш закладена оплата, яку затрачає виробник з використання назви, яку наносить з інтелектуальних прав і назви різних застерігаючих умов, виключенням обігу даного товару з ринку. Вартість ринку інформації це означає ринку, на якому продані права до знання і до цивілізаційного доробку є колосальним. Виміняла його як останнього учасника підстригання, але судячи, що впливи під назвою цих прав, наприклад, фармацевтичного ринку чи інформаційного, підходять цій групі значно вище.

Д: Отже фармацевтичні фірми мають патент на визначені ліки, можуть досягнути прибутку подвійним способом. По-перше як великий виробник або монополіст на ринку.

По-друге, якщо погодяться дати доступ на рецептуру інші фірми, то оплати за виділення ліцензії будуть такі високі, що ціни в конкурента будуть подібні до цін власника патенту.

М: Думаю, що власне так і є. На додаток, перспектива також не є весела. Велика фінансовня вже знає, що спекуляційна кулька мусить тріснути і заборгованих грошей ніколи не дістануть. Новий спосіб віддати данину бідним країнам буде заснований на перевазі науки і техніки багатих країн. Виручка від доступу до інформації, за ліцензії і права до користування, допомагають зберегти існуючий дисбаланс.

Д: Вважаєш, що АСТА це перший сигнал привласнення інформації (знання).

М: Власне так думаю.

Д: Якщо усунути з ринку цих всіх, які нас легально обкрадають, то скільки коштував би продукт?

М: Думаю, що ціни спали би щонайменше на 80%.

Д: Я вражена! Купуючи яку не-будь річ, плачу 20% виробникові і продавцеві, а решту за їх посередництвом є поділена на стригунів.

Д: Ці стригуни діють анонімно, тому що я ніколи не чула, щоби платила щось на користь Iksińskiego. Чи можеш мені сказати, як ці гроші потрапляють на кінець до фізичної особи?

М: Повинна почати від поняття юридичної особи. Юридична особа покликана до життя у ХІХ столітті посідає всякі атрибути фізичної особи поза відповідальністю. А також може виступати, як сторона трансакції купівлі – продажу, може затягнути зобов'язання (наприклад кредиту), може позивати і бути позивана через суд, але може також звільнитися від всяких тягарів через банкрутство. Пов'язування правдивих власників (тобто фізичних осіб) спілок, будуючих юридичними особами, часом можуть бути такими складними, що навіть неможливими. Покажу тобі це на прикладі товариств з обмеженою відповідальністю. Такі товариства створюють урядовці. Урядовцем може бути фізична особа або юридична (інше товариство з обмеженою відповідальністю, акційне товариство і тп.)

Може бути так:

Марія і Софія створили товариство А з вкладами 50%.

Карл і Адам створили товариство В з вкладами Карл – 20%, Адам – 80%.

Товариство А і товариство В створили компанію С з вкладами А – 30%, В – 70%.

Товариство С і товариство В створили компанію D з вкладами С – 50%, В – 50%.

Товариства А, В, С і D створили компанію Е з вкладами А – 10%, В – 20%, С – 30%, D – 40%.

Товариство Е викупило всі акції товариства А від Марії.

Товариство С викупило всі акції товариства В від Карла.

Компанія Е утворює одноосібне товариство F (100% вкладів товариства Е).

Карл викупує від товариства С половину вкладів, які це товариство має у товаристві Е.

Є кінець року, товариство D збанкрутувало, інші товариства досягнули прибутку. Хто на кінець отримає дивіденди, тобто прибуток, призначений до поділу?

Але цей приклад є дуже простий. Реальність є більш заплутана – дуже важко дійти хто (тобто, яка фізична особа) є кінцем цього ланцюга корпорацій них зв'язків.

Торгові марки додатково заплутують ситуацію: можна продати фірму, вклади в фірмі або тільки назву, або логотип. Раптом марка, наприклад, MRUK (ювелір) стає маркою виготовлення одягу TULA. TULA будучи 40% вкладником MRUKA підступно викупила наступні 20% вкладів і маючи контрольний пакет узалежнює MRUKA від себе. І тоді було прийнято рішення про придбання бренду.

Д: Чи це становище речей можна легко змінити?

М: Так, мені здається дуже легко. А це розв'язок: парламент приймає рішення про зміну законопроекту про внесення поправок до Закону про компанії. Рішення впроваджує закон, що вкладником в товаристві торгового права може бути тільки фізична особа і зобов'язує юридичні особи до поз буття вкладень в інших юридичних особах на протязі 3-ох місяців. У випадку недотримання терміну вклад перейшов у казначейство.

Д: Це означає, що якщо вкладником у товаристві А є товариство В, то товариство В зобов'язане продати ці вклади фізичній особі. Якщо не виконає це у визначений термін, то його вклади перейдуть казначейство. Непогано. Кінець анонімності. У зв'язку з тим, чи не був би це перший крок до повернення конкурентності? Адже одною з під ставових засад капіталістичної системи є конкурентність.

М: Так, був би це перший крок, до напевно всі знаємо, що діяльність таких інституцій, як Управління захисту прав споживачів та конкурентоспроможності не має ніякого впливу на постійне моно полювання ринку. Усунути з ринку конкуренцію є дуже легко, якщо тільки є достатня кількість коштів.

Д: Тоді розкажи мені, як позбутися конкуренції?

М: Товариство А виробляє меблі, товариство В виробляє меблі і робить для товариства В невелику конкуренцію на ринку. Рада директорів товариства А пропонує вкладникам товариства В викупити їх акції за дуже вигідною ціною. Вистарчить, щоб власники 51% акцій у товаристві В підкорилися спокусі і товариство А буде мати контроль над товариством В (таке, що має контрольний пакет акцій).

Дякуючи цьому просуненню, товариство А має право визначити раду директорів і напрямки розвитку у товаристві В. Звичайно, що це зробить.

Розв'язання невідгідної проблеми конкуренції є декілька, оце вони:

- довести до занепаду товариство В;
- ухвалити доплати до капіталу такі високі, що решта вкладників не будуть в змозі їх спростувати і будуть змушені продати свої акції товариству А і це навіть не дуже дорого;
- поєднати товариства в одне (злиття);
- утримати дві, ніби конкурентні фірми.

Відомо, що існує ще багато більше вирафінованих утримування ринкової конкурентності. Наприклад, застосування правно забороненої системи депінгованих цін. Товариство А – сильний господарчий організм, встановлює ціни, нижче коштів продукції (не тільки не відносить користі, але й завдає планових витратів). Її слабший конкурент, товариство В, в цій ситуації також знижує ціну, але не вистарчить йому на доплату до продукту. Клієнт купує тільки продукти товариства А. Товариство В ліквідується і зникає з ринку. Тоді товариство А так підносить ціну продуктів, що завдані раніше втрати вертаються йому з надлишком.

Д: В цей спосіб, а отже через ліквідацію конкуренції, рівновага на ринку стане коливатися.

Д: А що з невидимою рукою ринку? Адже вона повинна автоматично повертати рівновагу.

М: Тож давай приглянемося до невидимої руки ринку. Вважається, що за її справою гра пропозиції з попитом точиться з визначеними умовами, не захищено доведених до встановлення цін на рівні невеликої сплачуваності. Якщо на ринок потрапляє новий продукт, виробник встановлює ціни такі високі, щоби в цілості продати вироблений товар, але і заробити на цьому найбільше. Високий заробіток виробника визволяє конкуренцію. Пропозиція збільшується. Ціни починають спадати і падають до того часу, коли продукція стає не виплачувана. Частина виробників відходить, а ціна стабілізується, гарантуючи невеликі заробітки. Величина продукції стискається до рівня попиту. Цей механізм схематично можна представити так:

1. Реклама будить потребу отримувати, тобто попиту.
2. Виробник новинки встановлює ціновий бар'єр.
3. Купують її тільки певні або заможні покупці.
4. Наступна партія товару має вже нижчу ціну, збільшується продукція, тому що конкуренція не спить і також починає виготовляти.
5. Ціни падають, пропозиція росте аж до межі оплачування цін.
6. Попит є заспокоєний і наступає стабілізація: пропозиція досягає попиту, а ціна гарантує виробникові невеликий приріст.

Д: Звучить непогано. Тільки чи цей сценарій може бути правдивий?

М: Міг би бути правдивий в умовах реального капіталізму, це означає, як би були заховані підставові умови:

- повна конкурентність – рівномірне розширення капіталу, повний і безкоштовний доступ до інформації, однаковий доступ до фінансового капіталу і кредитів;
- заборона спекуляції як сировиною так і платними коштами (валютами, паперами, які мають вартість, борговими паперами і тд.);
- властива фінансова політика центральних банків (емітентів грошей).

В ері, в якій ми живемо неокolonіалізму і диктату спекулянтів не є впевнений жодний з цих умов.

Д: То може введемо ці умови тільки в Польщі?

М: Нажаль це неможливо. Підхід, на прикладі згідно якого кожний мав би вільно діяти і міг би привести до успіху тільки при умові економічної ізоляції і фінансової незалежності Польщі. В еру глобалізму і несправленої економічної і фінансової системи «невидима рука» стала обмежена.

Д: Я маю таке враження, що цілий час ми розмовляємо про світ з заходу. Про Європу, яка опирається на евро, про Америку сперту на доларові. В загальному не розмовляємо про Америку і бідних країнах Азії. Кажеш, що живемо в еру розквіту, а там люди помирають з голоду. Чому так відбувається?

М: На світі панує економічний колоніалізм. Польща є на межі цього колоніалізму. Частково ми є колонією, а частково власниками колонії.

Д: Що ти через це розумієш?

М: Пам'ятаєш відому промову прем'єра Тускла, який сказав, що або засядемо біля столу, або опинемося на листі продуктів!

Д: Пам'ятаю. І в кінці де ми є?

М: Ніде. Чи ми як народ хочемо засісти при столі і прийняти слабкі спільноти? Ні, не належить це ані до нашої традиції, ані до нашого почуття справедливості. Пан Туск, однак, поводить як учасник перегонів щурів. І інакше як народ визначає наші пріоритети. З іншого боку хочемо також бути пожегті, хоча наша влада робить все для того, щоб ми були ласими шматочками. Вже продано все народне майно і вже підписали ми різне цілковито не корисне, з точки зору інтересу народу, порозуміння. Успішно застосовується до нас схема дій, випробувана раніше в світі.

Д: Але ти знервувалася. Які це схеми?

М: До бідного африканського краю прибувають американські експерти, щоби допомогти в економічному і цивілізаційному розвитку, і застосовують таку схему:

1. Виділяють допомоги у формі кредиту для побудування, наприклад, фабрики для виготовлення телевізорів.
2. Фабрика будується.
3. Доходів від продажу телевізорів не вистарчає на виплату кредиту і відсотків. Згідно з умовою, фабрика може перейти на власність кредитора.
4. Американці домовляються залишити фабрику в руках тубільців.
5. В заміну за кредит вимагають права, наприклад, до копалень, землі (плантації) і тд.
6. Помалу переймають народні багатства, що полегшує їм місцеву корупцію, підтримують її директорами.
7. В результаті плантації бананів належать корпорації, яка за невеликі гроші працевлаштовує тубільців, весь прибуток зі зборів є прибутком корпорації.

В заміну за фабрику телевізорів народ позбавлений натуральних засобів. Банани, зібрані на їх плантаціях, купують від корпорації. Єдиним багатством цього народу є дешева робоча сила.

Д: Ми на сплату кредиту також продаємо народне багатство.

Д: Я обдумала це все, що ти розповіла про банки і здається мені, що трошки плутаєш. Спочатку кажеш, що банки створюють неіснуючі гроші і виділяють ними кредити, а за мить, що кредит є обов'язковим. То на кінець, банки допомагають економіці, чи шкодять?

М: Не можна тут сперечатися. Попробую тобі представити дуже спрощену, цілком статичну схему. Статичну – це означає, що є зразок діючий на даний момент.

Реальні гроші, емітовані через НБП	Вартість пропозиції на ринку	Джерело закупівлі товару
в обігу (1)		поза банківською системою
постійно інвестовані		
в інвестиціях (2)		позики
	повсякденний товар	споживчі кредити
	товар інвестиційний (в цьому, наприклад, будинки, квартири і тд.)	інвестиційні кредити (іпотечні)
в панчосі (3)		
1 000 000 у.о.	1 000 000 у.о.	1 000 000 у.о.

Пояснення:

- (1) Гроші в обігу означають готівку, наприклад, в касах роздрібних магазинів.
- (2) Це є 5-ти річні боргові інвестиції і реальні гроші в банківських скарбницях.
- (3) Бігучі заощадження, раніше в панчосі, тепер ROR-ах і трохи в портфелях. На схемі не має боргових паперів, бо це є гроші, які появляться в майбутньому.

Зверни увагу, що:

- Реальні гроші мають покриття в товарах (ринкова пропозиція), колонка 1 = колонці 2
- Колонка 1 є поділена на пропорції менше-більше 1:10, а отже заради чинного банківського сифону, тобто пропорція позики до кредитів.
- Банк створює порожні гроші (кредит з колонки 3) такою височиною, яка відповідає грошам з панчохи, не може бути в обігу, тому що зарплати отримуємо 1 числа і мусить нам вистачити до наступної виплати.

Висновок є такий:

Банк утворює кредит на підставі оцінки визначеної суми тимчасово вилучених з обігу грошей (заощадження в панчосі). Потім виділяють кредит з наших відкладених грошей.

Пам'ятаєш історію про Ланзароте? Там орендувала ці самі будинки багаторазово, тому що я знала, що головний орендатор має тільки один місяць відпустки. Так само банк знає, що може випустити на ринок окреслену суму порожніх грошей, тому що я мушу мати «до першого».

Д: Банк створює порожні гроші, призначені на кредити, розміром моїх заощаджень (які частково є на ROR-і) і беруть за це відсотки. Адже вони належать мені! Якби не було би грошей в панчосі, то банк не міг би виділяти кредитів, а отже не міг би заробляти відсотків.

М: Так, ще раз так. І на цьому полягає обман.

Д: На Ланзароте суми за подальшу оренду цих самих будинків також забирав адміністратор, але ж були це суми належні першому орендареві, який підписав цілорічний договір.

М: Так, відомо. Адже в житті часто маємо проблеми з договорами під оренду або з орендою і знаємо, як це діє.

Д: Судячи з цієї схеми бум нерухомості в Америці і в світі викликало доступ споживачів вищих інвестиційних кредитів (іпотечних) на закупівлю будинків, ніж вартість цих нерухомостей.

М: Так. Зверни увагу, що в схемі вартість запропонованого основних товарів є рівна вартості виділених іпотечних кредитів. В змодернізованій схемі ця частина виглядала би так:

Реальні гроші, емітовані через НБП	Вартість пропозиції на ринку	Джерело закупівлі товару
в обігу (1)		поза банківською системою
постійно інвестовані		
в інвестиціях (2)		ПОЗИКИ
в панчосі (3)	повсякденний товар	споживчі кредити
	товар інвестиційний (в цьому, наприклад, будинки, квартири і тд.)	інвестиційні кредити (іпотечні)
1 000 000 у.о.	1 000 000 у.о.	1 200 000 у.о.

Американці не дотрималися пропорції 1:10, тільки 1:33, а в поривах 1:40.

Випустили набагато більше «порожніх грошей», ніж було «в панчосі», але збільшили тільки пропорцію іпотечних кредитів. В результаті цей надмір порожніх грошей створив інфляцію (зріст цін) нерухомості, але не вплинув на інфляцію в інших секторах.

Д: Але інфляція на всі товари і послуги постійно виступає. Чи її причиною є надмір грошей, тобто велика емісія грошей?

М: Добре, що запитуєш про це. Причиною інфляції не є надмір бігучих грошей, тільки спекуляція в основному на дизельному паливі. Ми вже розмовляли про це, що ціни дизельного палива від 2000 року зросли в 5-ти кратному розмірі, а потреба на нього тільки на 10%.

Д: Отже причиною внутрішньої інфляції в Польщі є такі причини:

- Маніпулювання, спекуляція нашою народною валютою.
- Глобальний маніпулізм.

М: Саме так.

Д: Чи НБП і Рада Грошової Політики цього не бачать?

М: Не маю поняття.

Д: Повернемося ще раз до споживчого кредиту. Якщо банк утворює споживчий кредит, вищий, ніж припадаючий на це кредит мої гроші з панчохи, а отже вище емісії, то що тоді діється?

М: І тут є відповідь. Нічого не діється. Відомо, крім нещастя, плинучого з відсотків. Якби не відсотки, то ці додаткові порожні гроші тільки побудили би економіку. В еру розквіту викличуть інфляцію.

Д: Не перебільшуй. Так добре було би тільки в умовах конкурентної поведінки.

М: Ти права. На щастя наша економіка є великою мірою самодостатня, а отже опирається на малих фірмах, є дещо більш конкурентна, ніж діюча економіка.

Д: Повернемося до кредиту. Чому, якщо це гроші, то банки не хочуть його тепер виділяти? Чого бояться?

М: Так, адже пам'ятають 1929 рік і Велику кризу 30-их років.

Д: А як до неї дійшло?

М: Причиною була спекуляцій на кулька і незахищеність кризи вписаної в систему. На це місце сам вибух кризи описує історія абсолютно невірогідно. Певний пекар пішов до банку по більшу суму грошей. В касі якраз не було такої великої суми. Попросили, щоб прийшов через дві години. Повертаючись, розповів сусідам, не вникаючи в деталі, що банк не мав грошей, щоби виплатити. Отже історія розійшлася блискавично. Під банком зібралися натовпи, вимагаючи грошей. Банк стягнув резерви і дотримав всіх вимагаючи виплат. Не дивлячись на це паніка вже розпочалася і охопила цілий край.

Д: То перед такою ситуацією американський уряд і FED хотів застерегти американців у 2008 році?

М: Так, хоча ситуація в 2000 році була більше заплутана, ніж в 30-их роках ХХ століття. Розпачливі дії уряду і FED-у блискуче показали американський фільм «Занадто великий, щоб збанкрутувати». Фільм розповідає історію, яка трапилася уже після занепаду банку Lehman Brothers. А це сценарій:

1. Застрахований ринок США став монополізований.
2. Американські банки застраховані у монополіста.
3. Банк Lehman Brothers втрачає потік і оголошує себе банкрутом.
4. Клієнти банку Lehman Brothers отримують свої депозити від страхувальника.
5. Страхувальник тримає кошти в банку.
6. Решта банки також в стані банкрутства.

7. Уряд США стає перед дилемою: якщо решта банків збанкрутують, то страхувальник змушений буде виплатити депозити, тому що кошти збережені у збанкрутілих банках і папери, які мають вартість (урядові облігації, яких ніхто не хоче купити) не буде мати грошей на виплату. Потім, якщо решта банків збанкрутує, страхувальник також збанкрутує і не виплатить ані цента. Гроші зникнуть з ринку.
8. Уряд США піддався і зробив натиск на FED. FED додрукував долари і дав їх банкам. Страхувальний молох був завеликий аби збанкрутувати.

Д: Для чого уряд США мусів робити натиск на FED. Чи є він так само незалежний, як НБП в Польщі?

М: FED є ще більше незалежний, тому що є приватним банком. Центральним приватним банком, якого урядовці більшість (фізичні особи) є незнані поіменно. Вкладником меншості FED-у є 7 тис. американських комерційних банків.

Д: Однак не зважаючи на те, що вони дістали додаткові долари, вони з обачністю ставляться до виділення кредитів.

М: Так. Маєш в банку вклади і бігучий рахунок?

Д: Вклади ні, адже слухаючи про що говориш, бачу, що заощадження є шкідливі.

М: Добре, одже маєш тільки ROR. Чуєш про спекуляційну кульку, про різні занепади банків і фірм, починаєш непокоїтися. Думаєш собі, краще перенесу собі ці гроші з ROR-у до панчохи. Якщо так подумає більше осіб і всі підуть до банку по гроші, то що станеться? Чи банк має достатньо грошей, щоби виплатити всі депозити з ROR-ів? Ні! Щоби уникнути паніки, банк позичить готівку на міжбанківському ринку від НБП і інших банків. І може якось врятується. Але якщо обійме цілий край?

Банки не виділяють кредитів, тому що бояться втрати потоку (ситуація, коли забракне їм грошей на бігучі витрати). А також банк боїться твоїх вимог. По-друге передбачає рецесію, значно обережніше оцінює кредитну здатність клієнта. Має щоразу більше загрожуючи кредитів, а отже відмовляється від колосальних, але не певних доходів з відсотків і повертає пропорцію 1:10.

Д: Тоді чому крім цього помпуння через FED 2 мільярди доларів в американські банки, на ринку не появилися нові гроші. Цей вплив нових грошей не заохотив занепадаючі банки до вкладень кредитних акцій. Банки використали ці кошти до відбудування власного потоку (виплачуваності) і виправлення показника важеля, наприклад з 1:40 до 1:20.

М: Знаєш, мені важко зрозуміти американський уряд і FED. Якби ці два мільярди доларів переказали заборгованим американцям, то ці гроші і так би потрапили до банків, у формі виплати заборгованих кредитів, а американці не втратили би будинків.

Д: Напевно, не повністю розумієш питання.

М: Напевно, напевно.

Д: Європа також друкує і качає.

М: Також. Чому вигадка десятирічного грецького хлопця цілком реальна і фантастична.

Д: Яка вигадка?

М: На конкурс Центрального Європейського банку, на тему як врятувати Грецію, хлопець надіслав одно сторінкову пресу з малюнком. Написав три думки. Нехай Греція виємітує драхми. Нехай греки за свої заощадження в євро куплять драхми. Цими євро Греція сплатить борги, а драхма стане офіційними грецькими грішми.

Д: Так, але до банку плине тільки додаткове євро.

М: То що? І так ЄЦБ з запалом їх друкує. Видрукує трохи менше.

Д: Друкують, емітують і що з цією інфляцією?

М: Нічого, ці гроші не входять до обігу. Вони є цілковито у віртуальній сфері. Вони є в людей, які їх абсолютно не потребують. Факт, що боргові папери, які в них є (облігації уряду Греції) заміняться в реальні гроші, означає це перенесення запису з рахунку боргових паперів на грошовий рахунок, а це нічого не змінить в реальному світі.

Д: Тоді маємо два світи грошей реальних і віртуальних.

М: Так. У віртуальному, валюти, на які опираються боргові папери множаться як кролі. Мамою цих кролів є фінансова інженерія, а батьком великі фонди.

Д: Отже час їх вистерилізувати.

Додатки

1. Король є голим.
2. Парадокси і абсурди.
3. Щось для кабаре́тників.
4. Теорія 3xR
5. Теорія кредиту суспільства
6. І що даліше?
7. Клуб докторантів
8. Список інвектив
9. Історія про злотника
10. Цитати
11. Список літератури

Кроль є голим

Запам'ятай про все, чого тебе навчено, про фінансову економіку. Запам'ятай про свої переконання. Стань, як новонароджена людина «tabula rasa».

А тепер порозглядайся.

Економіка не є простою наукою. Однак же вбрано її в різні суперечливі собою теорії. Розпрацьовано складні математичні моделі і прибрано квітами герметичної наукової мови. Все це для того, щоб у кожній суперечці з нормальним мешканцем міг би він почути «не мучся людино, це дуже складно, часто не зрозуміле навіть навіть для авторитетів з економіки».

Звичайно, часом навіть важко з цим розібратися. На шнурку економіки зав'язано багато вузликів, часом дуже містичних. До кожного вузлика приписано спеціалістів і все стало настільки заплутано, що «непосвяченому» з покорою відмовляється з поглиблення цієї «дуже скомплькованої» матерії.

Вівці, пробудіться. Король є голий.

Ролі стали розвернуті. Економіка не служить людині. Бігає кругом власного хвоста. Фантастично все описує, аналізує. Знаходить причини. На кінець оголошує, що є безсильна, що кризи є вбудовані в систему.

Якщо так, то потрібно систему змінити. Система не є дана нам через натуру, природу, чи Творця. Систему утворюємо самі.

Час на її перебудову. Від початку. Від фундаментів. Від рішень її утворення.

А як ми, вівці, поведимося в період кризи?

Найкращий з нас, найбільш безінтересовні, сильніше збудовані, створюють власні товариства. Протестують. Вимагають. Кожна група вимагає чогось іншого. Реформи ZUS. Судової реформи. Реформи виборчої ординації. виборчої ординації. Реформи системи здоров'я. Банківської реформи. Заборони ексмісії. Заборони забирання матерям дітей з економічних причин. Подивіться, як відважно нас поділено. Таке роздріблення дуже нас послаблює. Не домагаймося злагодження висновків результатів. Домагаймося ліквідації причин цього стану речей.

Джерелом всіх несправедливостей є політично-економічна система. Система, охороняючи великого злодія, а невблаганна до малого.

Якщо ти прочитала цю книжку дуже уважно, то знаєш, що правда лежить в простоті.

Всі задримо малій Ісландії. Вона відважилася сказати, що ніякі борги не буде платити. Фінансовий світ покірно прийняв це повідомлення. Погодився із втратами. Тепер її підтримує. Позичає Ісландії великі суми, звичайно, на процент.

Історія заклала коло, щоби знов повторитися. Шкода дорогих ісландських приятелів. Відновлюють фасади цієї будівлі, а потрібно почати з фундаментів.

Парадокси і абсурди

1. Перед повною будою гниючих бананів сидить людина, помираюча з голоду.

Коментар нижче прочитай або пропусти:

Є пропозиція (надлишок бананів), є попит (голодна людина). Чого не має? Папірчика, тобто грошей. Чому емітент (друкар, видавець) грошей тобто центральний банк (в Польщі НБП) не випустить їх?

Центральний банк боїться інфляції, тобто зросту цін.

Чи зростуть, коли голодний купить банани? Чи може ціни зростуть, коли продавець викине банани? Адже мусить собі «відбити» витрати на викинутому товарі.

2. Слова з Євангелії: Той, що має буде йому дано, а той, що не має, буде йому забрано.

Коментар нижче прочитай або пропусти:

Багач позичає, а вівця заборговується. Відсотки збагачують багача, збіднюють овечку.

3. На сам перед видумали машини і автомати, щоби звільнити нас від праці. А потім дуже хочемо працювати і безробіття визнали найбільшою болячкою нашого часу.

Коментар нижче прочитай або пропусти:

Якщо фабрика взуття позбавила праці тисячу шевців, це означає, що ці безробітні повинні отримувати гроші, належні машинам.

Ми не завжди є працівниками, але завжди є вкладниками.

В еру розквіту – гроші потрібно зв'язати з вкладниками, аж тоді почергово з працівниками, підприємцями чи персоналом.

На сьогодні розподіл грошей непрацюючим особам відбувається через:

- утворення місць працевлаштування (не праці), тобто скрите безробіття;
- виплати (для безробітних, соціальні, пенсії інвалідам і тд.);
- добродійність (найбільш принизлива форма давання людям чогось, що їм належить по праву).

4. Ціллю економіки в науці і практиці, не є дія на користь добробуту людей і спільноти, а тільки досягнення показників.

Коментар нижче прочитай або пропусти:

Зріст ВВП, спад публічного боргу, чи зниження бюджетного дефіциту є важливішим від добробуту. Золотим джерелом економіки став економічний зріст. Економічний зріст, який викликає:

- консумпціонізм, тобто збудження штучних потреб;
- планове старіння продуктів;
- злодійське господарювання натуральними засобами – деградація натурального середовища (через заміну Землі в один великий смітник).

5. Внутрішній публічний борг не існує. Не можна позичати в самого себе. Внутрішній публічний борг це відважний спосіб перерахування наших податків до кишені урядовців (власників) банків, фондів і інших фінансових інституцій.

Коментар нижче прочитай або пропусти:

Конституційна держава позбавилася права до емісії народної валюти (злогого), переказала це правлення незалежному народному польському банку.

Уряд замість платити, наприклад, замість будову автострад з нової емісії або відсоткової позики з НБП – заборговуються в комерційних банках. Цей борг – це постійно виростаючий публічний борг, сплачуваний нашими податками.

Страх перед інфляцією (зросту цін) не може виправдовувати цих поступків. Тому що за будову автострад потрібно заплатити – на ринку знайдуться додаткові гроші і не має значення чи походять вони з НБП, чи з комерційного банку.

6. Доступ до кредиту є легкий для багатих і важкий для бідних. Чим більше його потребуєш тим вищі є відсотки.

Без коментарів.

7. Партійна дисципліна, зобов'язуюча в голосуванні у парламенті є запереченням ідеї демократії.

Коментар нижче прочитай або пропусти:

Вибираю на посаду посла свого сусіда. Добре знаю його погляди. В сеймі проголосували, не дивлячись на ці погляди. Партийна дисципліна.

Для чого тоді такий фарс? Прем'єр, лідер урядової партії підіймає рішення – парламентарна більшість (провладна партія) схвалює.

Цілком, як за радянських часів.

8. Швейцарія затвердила курс франка в стосунку до євро. Нам не можна.

Без коментарів.

9. Центральний банк Америки FED потроїв на протязі двох місяців ресурси долара на фінансових ринках. Де є інфляція?

Без коментарів.

10. Нашу економіку «душать» зовнішні чинники (головне падіння вартості золотого).

Коментар нижче прочитай або пропусти:

НБП з запалом в цьому допомагає, підвищуючи рівень процентування успішно зменшує приплив грошей до економіки.

Фантастична співпраця світової і породжуваної фінансовні.

Щось для кабаре́тників.

Пора закінчувати з анекдотами про «d... Магуні». Пора на речі справді смішні. Представлю вам кілька абсурдних сценок, але витягнутих з життя, а ви пишiть пародію.

Сценка 1

Суд відбирає у матері дитину, тому що її «економічна ситуація» не забезпечує дитині відповідних умов. Дитина переходить до прийомної сім'ї, якій уряд платить 1 500 злотих під назвою місячне винагородження.

Підозрюю, що нашою владою керує бажання виправлення показника ВВП. Допомога для матері обтяжує бюджет, а працевлаштування батьків з прийомної сім'ї знижує показник безробіття.

Сценка 2

Репортери ставлять пам'ятник пенсіонерів, який після продажу земельної ділянки з відсотків від вкладених в банку X грошей виплачував стипендію молодій, здібній особі з свого села. Від 100 000 злотих має 5 000 злотих відсотків, стипендія вносить 500 злотих щомісяця (2 місяці канікул).

Мама молодої, здібної особи після потопу мусіла відремонтувати будинок. Взяла 100 000 злотих кредиту і після першого року заплатила банку X 13% тобто 13 000 злотих.

Без коментарів.

Сценка 3

Чоловік і батько з алкогольною хворобою отримують пенсію з ZUS у розмірі 600 злотих щомісяця. Мусить випити півлітри щодня. 30 днів x 20 злотих = 600 злотих. Вартість спирту, згідно з цінами продукції, вносить 5 злотих за 1 літру. Решта це податки: акциза, VAT. Отже наш хворий віддав назад бюджетові 570 злотих (випив 6 літрів спирту по 5 злотих = 30 злотих).

Дружина і мама принижена просить суспільної допомоги. Отримує 200 злотих, 5 кілограм муки і два кілограми каші. Фонди дружини президента і дружини прем'єра додатково приносять святкові посилки, вартістю поглядів з власної уяви про біду.

Сценка 4

Сусідка Нона помила мені вікна перед святами. Запропонувала за це, що часто лишає у мене свою собаку. Ми є самотні. Зробили разом Святу вечерю, запросили кілька знайомих. Біля столу розмовляли про нашу дружбу з Ноною і спільну допомогу. Знайома запитала, чи заплатила податок. Який податок? – За пропозицію Нони. Адже ти не заплатила Ноні за миття вікон, а вона не заплатила тобі за догляд за собакою.

Як це не заплатили податку. Тоді ви є сірою масою! Де ваш патріотизм! Зовсім не думаєте про ВВП!

Ні. Священик сказав, що не плата податку це гріх. Розумнице, що ми маємо зробити? Виявити в РІТ-і 37 в позиції «решта доходу» вартість цих невідплатних свідчень. Зараз, але яку суму? – Як це яку, -ринкову. Зателефонуй до 3-4 агенцій прибиральниць, порахуй середню і все. А знаєш, що, розумнице? – Я волюю заплатити Ноні. Вона заплатить мені стільки ж і спокій. Як це спокій? То тоді будуть контракти обслуговування, складені між фізичними особами, які не мають своєї економічної діяльності. На момент розрахунку за послугу потрібно заплатити податок, медичну страховку і пенсійний фонд. То потрібно на сам перед зареєструватися в пенсійному? – Звичайно. То що ж зробити, розумнице? Підписати контракти обслуговування, але не платити. Не буде неоплаченого посвідчення, не буде пенсійного приходу, тому що в нашому випадку приходом була би щойно отримана готівка. Чудово, дякую, розумнице. Вже можна йти до сповіді.

Але, але. Ти з'їла у нас Святу вечерю і нічого не заплатила. Маєш дохід під назвою безкоштовна гастрономічна послуга. Ха-ха-ха, нехай живе сіра маса.

Сценка 5

Вівця взяла кредит в банку, щоб виїхати у відпустку на Ланзароте. У літаку зустріла знайомого барана з хвостом вівчара. Між ними триває розмова:

Баран: Привіт, овечко, що нового?

Овечка: Йду на Ланзароте, щоб зарядити акумулятор, бо чекає на мене багато праці.

Б: Але для чого мусиш працювати?

В: Тому, що повинна сплатити кредит за цей виїзд. А ти куди відлітаєш?

Б: Мій безнадійний шеф сказав мені їхати на конференцію на Ланзароте. Я дуже рознервований, мусів ставати о третій годині ночі і повинен жаритися на сонці сім днів, тому що конференція займає дві години щодня.

В: Що це за конференція?

Б: Це навчання на тему «Як зробити, щоб обдертий зі шкури просив продажі тортури».

В: То ти різник?

Б: Ні, спеціаліст з кредитування.

Сценка 6

Дорогий пане прем'єр, для відшування довіри банкірів і багатіїв, для пристойності названих фінансовими ринками, уряд мусить поправити показник ВВП в стосунку до публічного боргу. Публічного боргу не можемо рухати. Пропоную поправку показника ВВП і інших економічних показників через:

1. Видання закону, що працююча людина мусить виплатити своїй непрацюючій жінці за те, що пильнує дім і опікується дитиною;
 - Результат: раптово зросте ВВП

2. від цієї зарплати також потрібно заплатити податок
 - результат: зріст надходжень до бюджету
3. від цієї зарплати потрібно також заплатити пенсійне
 - результат: налагодження потоку пенсійного фінансування
4. кредитна здібність родини зростає (двоє працюючих)
 - результат: родина бере кредит, який поправляє показник споживання, а отже безпосередньо ВВП
5. всі ці оплати (податки, пенсійні, кредит) доповоджують чоловіка і батька до застосування вогнепальної зброї і перенесення сім'ї в кращий світ; звільняється два робочі місця, які займають безробітні
 - результат: зменшується рівень безробіття
6. уряд може оголосити новий, добрий економічний успіх

Сценка 7

Керуючись добрим серцем сусіди відбудували дім погорільцям. Один заздрісний сусід повідомив про це податковій інспекції. Контролери постановили видати рішення зобов'язуюче накладення податками. До вибору мали:

- Визнати, що погорільці отримали надання неоплачуваних послуг (безкоштовні послуги) і повинні заплатити податок від цього посвідчення визначеного згідно з ринковими цінами. Потім вирахувати вартість відбудови згідно з ринковими цінами і визначити податок, згідно податкової шкали.
- Якщо погорілець засвідчить, що отримав це у формі даровизни, повинен заплатити податок від даровизни, вартість якої також визначає ринкова ціна. Рівночасно дарчинці, а отже сусіди мають довести фікційні джерела походження переданих сум. Якщо їх доходи будуть дуже низькі в стосунку до дарованої суми, будуть змушені заплатити 75% від розміру невиявлених доходів.
- Погорілець повинен засвідчити, що заплатив за ці послуги. А також повинен показати джерело доходів, якими заплатив. Якщо є бідний і не мав у минулому доходів, то змушений заплатити 75% від невиявлених доходів.

Рівночасно виконавці послуг будуть змушені заплатити податок від зароблених на будові грошей.

Подумай два рази, поки комусь допоможеш!

Сценка 8

Говоряча голова у телевізорі, цим разом пані з пенсійного фонду, сказала: «Дорогий пенсіонер, не переживай! Обов'язково отримаєш свою пенсію вчасно. Якщо пенсійний фонд витратить потік, то будучи виплачу вальною одиницею, може у кожную хвилину взяти кредит у комерційному банку.»

Коментар:

Чому у комерційному банку? Чому не у Народному Банку Польщі? Звідки візьмуться гроші на оплату відсотків від кредиту? – Не переживай, пенсіонере, не з твоїх грошей. Твою пенсію і відсотки від цього кредиту покриють актуальні працівники.

Розмова біля столу:

Розмова 1

А: Унія поставила нас на ноги, тепер, коли має такі труднощі далі хоче нам давати доплати і це більші, ніж наші внески у ЄС.

Б: А для чого ці доплати?

А: Головне на інноваційну діяльність, це означає на впровадження нових технологій і техніки виготовлення.

Б: Говори по-польське.

А: На закупівлю новітніх машин і знаряддя.

Б: Закупівлю де?

А: Головне в Німеччині.

Б: Це означає, що доплати повертаються до них і накручують їх ситуацію?

А: Так, але і так є дуже шляхетно.

Розмова 2

А: Унія також дає нам доплати на курси.

Б: Які курси?

А: Наприклад, як здобути працю.

Б: Чи після цих курсів прибуває місце праці, чи також вчать «як здобути працю, з якої тебе виженуть».

А: Не будь злим, адже утворюють місце праці на підготовчих фірмах.

Розмова 3

А: Унія дає також доплати фермерам.

Б: Якщо фермер отримає таку доплату, то дешевше продасть зерно, так?

А: Так це є один з результатів доплати для фермерів.

Б: Чи унія робить це для мене, щоб менші я давала на хліб?

А: Власне, ні. Робить це для того, щоб ціна нашої унійної їжі були нижчі, ніж ціни виготовлені в розвиваючих країнах.

Б: Отже для того, щоб банани в Польщі були по ціні картоплі. Але чи хтось доплачує до плантації бананів?

А: Плантація не є в унії. Нехай виробляють дешево.

Б: Отже, якщо би картопля в Польщі мала б властиву (не занижену) ціну, то і банани коштували би більше.

А: Так.

Б: Судячи за ціною бананів, працівники на плантаціях працюють за голодові ставки. Мені здається, що краще би почувалися без цих доплат. Маю враження, що цей край-виробник бананів є даліше європейською колонією.

Теорія 3xR

Ізабела Литвін
Йоанна Царігнан

IZABELA LITWIN
JOANNA CARIGNAN

ТЕОРІЯ 3XR

змін РАДИКАЛЬНИХ, РАЦІОНАЛЬНИХ І РЕАЛЬНИХ світової фінансової системи

Зміна світової фінансової системи повинна бути сперта на позбавлення грошей атрибуту товару, впровадження міри народних грошей спертих на загальний зріст і на відділення бігучих грошей від акумульованих грошей.

Не будучи товаром, валюта перестане бути предметом торгівлі, зостаючись посередником еквівалентної виміни.

Вартість народної валюти повинна опиратися на набутій силі. Міра набувної сили повинна бути сперта на взірці єдності – УНІВЕРСАЛЬНИМ, ОБ'ЄКТИВНИМ МІРНИКУ ВАЛЮТ (ОМ).

Розділення функції посередника обміну від функції накопичення (заощадження) прискорить циркуляцію і збереже ринок перед зняттям грошей з обігу.

Позбавлення грошей атрибуту товару означає припинення нарахування усіх відсотків рівно від депозитів, як і від кредитів. Впровадження мірника ОМ ліквідує спекуляцію валютами. Розділення функції посередника обміну і накопичення ліквідує заощадження бігучих грошей.

З виникненням цих змін практично перестануть існувати фінансові ринки, а роль банків обмежиться до функції депозитарія і посередника в прийнятті оплати.

Вторинною справою є можлива застава рівнозначного депозиту, наприклад, податком від кредиту. Ці проблеми повинні регулювати емітенти різних народних валют.

В результаті гроші перестануть підлягати праву попиту і пропозиції, позбавлені будуть ціни (тобто відсотків), а також будуть забезпечені через спекуляцію.

Коментарі:

Найважчою проблемою, гідною Нобелівської премії, буде визначення взірця ОМ. Емітенти народної валюти посідають відповідне знаряддя, яким вимірюють інфляцію. Однак народні «кошики» у різних країнах є різні. Видається, що найбільшим до ідеалу був би «кошик» спертий на соціальний мінімум, оглядаючим специфіку даної країни. До складу такого «кошика» міг би входити, наприклад:

- Вартість найдешевшого жиру, в кількості 60 000 ккал.
- Вартість 30л молока.
- Вартість 100 кВт електроенергії.
- 1/60 вартості найдешевшої нової машини.

- Ціна трьох візитів у лікаря.
- Ціна однодобового перебування в лікарні.

Соціальний мінімум відповідав би 30 ОМ.

Теорія соціального кредиту

Кліффорд Г. дуглас, творець теорії соціального кредиту, заснував її на обстеженні, що сума виплат працівників підприємства є завжди менша, ніж вартість виготовленої продукції.

Ця залежність виявилася правдива також в шкалі макро (цілої економіки). Дуглас зробив з цього висновок, що частина продукції мусить залишатися непродана або мусить бути куплена «в кредит».

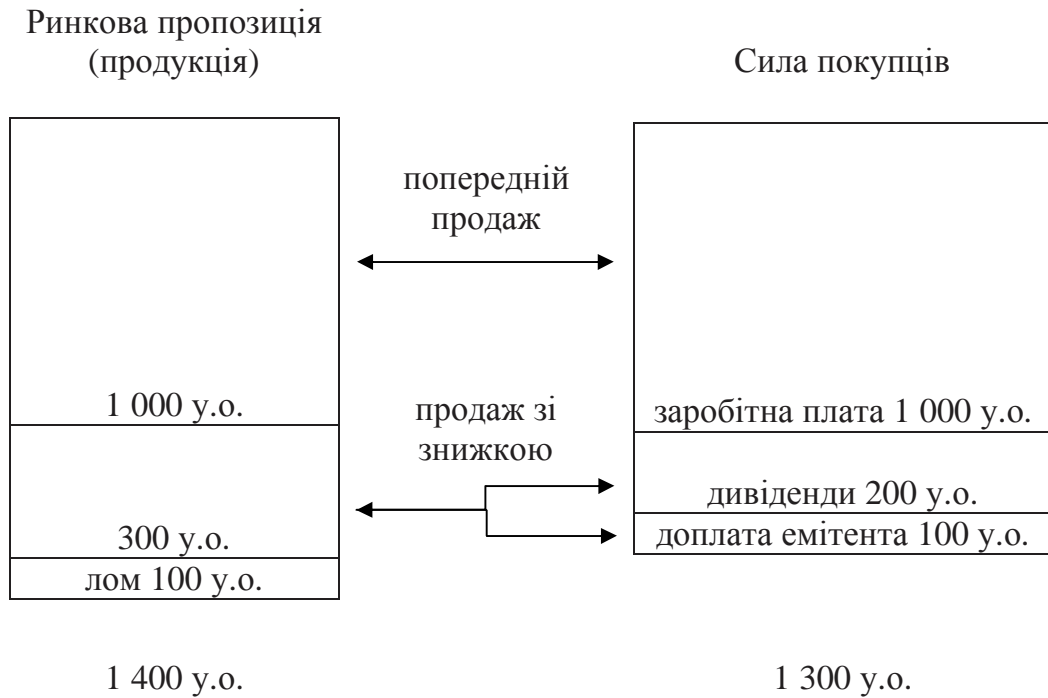
Наукові економетричні обґрунтування і підтвердження цього спостереження описала в своїй 400-сторінковій праці канадська економістка Diane Boucher.

Дуглас визнав, що виясненням цієї нерівності є стабільний технологічний підступ. Дякуючи йому величина і вартість продукції поступово росте, а заробітна плата, пенсія і інші виплати не наздоганяють цей приріст. Бажання купівлі товару не товаришує можливості набуття товару (споживач хоче мати даний товар, але не має грошей). Дуглас визнав, що нерівновагу належить подолати через надання споживачу грошей. Споживачам, а не працівникам.

Якщо джерелом постійного приросту продукції є технологічний підступ, а підступ напрацьований через пройдене покоління власністю всіх жителів, то ця додаткова продукція належить для всіх. Отже потрібно всім жителям виплачувати дивіденди (додаткові гроші, як долю з прибутку), щоби могли купити товар походячого з приросту продукції.

З цього випливає другий висновок Дугласа: емітент грошей мусить спостерігати поведження ринку і регулювати приплив нових грошей. Отже емітент грошей мусить бути залежним від сутності економіки, тобто уряду. Емітент не може бути ані приватним банком, ані незалежним банком.

Економічні умови, в яких діяв Дуглас, дуже відрізнялися від теперішніх. Може треба буде змодифікувати умови соціального кредиту і пристосуватися до сьогоднішніх реалів. Торкнеться це третьої продукції, а отже способу нарахування і виплати дивідендів. На думку Дугласа підвищена продукції повинна бути продана зі знижкою, це означає за цінами нижчими, ніж кошт її виготовлення. Рівночасно пропонує, щоби витрати понесені у зв'язку із застосуванням знижки компенсував виробнику або дистриб'юторові емітент грошей. На думку Дугласа продаж підвищення продукції зі знижкою ліквідує з ринку дефектні, небажані, надмірні товари. Споживач не купить навіть зі знижкою непотрібних речей. Щоби це вияснити, скористуюся схемою:

Вартість продукції	1 400 у.о.
Значення заробітної плати - оригінальна сила покупця	1 000 у.о.
Вартість нереалізованої продукції на першому етапі	400 у.о.
Вартість нереалізованої продукції, призначена для знижки	400 у.о.
Обсяг продажів зі знижкою	300 у.о.
-	споживач
сплачує дивіденди	200 у.о.
-	доплата до ціни
емітента	100 у.о.
Нереалізованої продукції, тобто лом (немає металу, надлишкового, несправний, і т.д.)	100 у.о.

Цю частину теорії Дугласа найважче зрозуміти і впровадити в життя. Її комплекс виникає з факту, що в часи Дугласа не було доступу до бігучої інформації, ані про кількість грошей в обігу, ані про вартість ринкової пропозиції. На сьогоднішній день, коли ці інформації в міру достатні і можна її миттєво відшукати, то частину теорії Дугласа можна би змодифікувати і пристосувати до теперішньої ситуації.

І що даліше?

Пропозиції розв'язків шукай на наших сторінках <http://www.glosulicy.pl>, <http://www.jestesmyzmiana.pl>, а також у наступній брошурі.

Ділися з нами своїми коментарями, присилай запитання на електронну адресу: redakcja@glosulivy.pl

Відповіді надамо на сторінках сайту, а також у другому доповнюючому виданні.

Наступна брошурка з цієї серії буде мати конкретні пропозиції змін у соціальному контракті, встановлюючих підставу економії, з поділом на програму для Польщі і програму для світу.

Клуб докторів

Сьогоднішня брошура не претендує до наукової преси. Отже брак в ній приписів і покликання на джерела.

Немає ще наукових праць, торкаючи стисло третьої цивілізаційної хвилі. Щоб заповнити цю прогалину, я ставлю нижче апеляцію.

Випускники науково-економічного закладу, аспіранти, науковці без комплексів і насамперед здібні самоучки, не почуті застарілих теорій – стоїте перед великим шансом участі в утворенню нових парадигм науки. Для задоволення ваших промоутерів пишть ті свої праці, і ще раз пережовуйте прослухані теорії. Здобуйте наукові теорії, але рівночасно творить нові економічні моделі, опрацьовуйте нові симуляції подій, впрягайте до праці економетрію і статистику, комп'ютерні програми і власну уяву. Передбачайте труднощі і шукайте для них розв'язання. Старе прижилося. Шукайте нові шляхи. Чекає на вас слава. Але насамперед ми чекаємо, овечки. Маєте місію до звернення. Відчуйте блюз. Відчуйте пристрасть.

Діліться вашими досягненнями з нами на сайтах <http://www.glosulicy.pl> і <http://www.jestesmyzmiana.pl>. Запам'ятайте про авторитети. Самі ставайте авторитетами.

Непереконаним, але допитливим читачам пропоную лектуру, яку залучено на кінці публікації.

Список інвектив

Мої супротивники хочуть деякі полегшення. Нижче розміщаю список інвектив для вільного використання.

- Не знаючи, небезпечний божевільний.
- Демагогічні, дрібне і абсолютно хибне уявлення про дійсність.
- Комуністичні і соціалістичні ідеї з додатками параної.
- Жінко, вернися у школу.
- Неприємне і нестравне.
- Марення хворого розуму.
- Хто має відношення?
- Хто за цим стоїть?
- Популістичне марення хворої уяви.
- Цілком неправдиве і дурне, але досить добре читається.
- Наукова фантастика в квадраті.
- Купа непотребу, давно забуті теорії, витягнуті з минулого.
- Додано список інвектив, це робиться повністю в оцінці цієї «брошури».
- Пророк Божої благодаті.
- Найкоротша рецензія «ох ті противні буржії».
- Простацьке, популістичне - продовжує борг теорія нашого «світлого економіста» Анджея Лепера.
- Дилетантське, простацьке, хаотичне.

Історія про злотника

У давні часи, коли гроші вирішували все, що виконувало дві умови: було переносне і визнане за обмінюване на товар, таке як: їжа, одяг, сховище. Найчастіше було це мушлі, пір'я, насіння чи гарне каміння. Деякі культури вибрали для цієї мети метал: золото і срібло, з погляду на їх рідкість і легкість в обігу. З часом ця форма грошей широко розповсюдилася між іншими, для того, щоб злотники почали виготовляти монети – стандартні одиниці вагою і чистотою засвідчуючою сертифікатом.

Аби забезпечити запаси цінного золота, необхідного для роботи, злотники будували надійні сейфи. За невелику оплату давали в них місце багатим сусідам, щоби вони не хвилювалися за свої коштовності. Доказом зложення депозиту було отримання квитанції. З часом виявилось, що депозитники незвично рідко приходили виплатити свої золото, тому що вигідніше було платити квитанціями, виставленими через злотника. Були вони легкі і зручні, а поза тим можна було на них вписати конкретну суму, дякуючи тому при великих закупах не потрібно було вже ходити з тяжким золотом, ані копітко рахувати дрібні монети.

Злотник тим часом розвинув новий інтерес, почав позичати своє золото на невеликий процент. Разом з популяризацією у торгівлі квитанцій, виставлених через злотника, заінтересовані почали просити про позики, також в цій вигідній формі. Злотнику прийшла в голову ідея, аби давати квитанції забезпечені не тільки своїм золотом, але і золотом клієнтів. Звичайно, без їх відома. В кінці вони приходили вийняти їх зі скарбнички так рідко, що, напевно, не захочуть раптово виплатити все. Думку реалізував і злотник заробляв тепер значно більше грошей.

Відтоді ювелір-банк'єр виплачував невеликі відсотки депозитникам, позичав під вищий процент згромаджене у нього золото, а різницю між одним і другим затримував для себе. Однак жадібність банк'єра підштовхнула його до реалізації наступної злої ідеї.

Отже, поза межами, ніхто крім банк'єра не знав, скільки насправді золота є zdeпозитованого в банку, вирішив він заробляти на відсотках, виставляючи банківські квитанції на золото, якого фізично не мав (утворюючи гроші з нічого). Ідея опиралася на закладенню, що всі люди, володіючі квитанціями, ніколи не прийдуть в тому самому часі виплатити золото. Ідея була пострілом в десятку, тому що зусилля банк'єра збіглися з часом з початком експансії європейців на інші континенти і збільшився попит на гроші.

Однак певного дня збувся кошмарний сон банк'єра: люди, бачачи багатство ювеліра, знову почали підозрювати шахрайство і зробили наїзд на банк – почали вимагати своє золото. Це створило, звичайно, падіння банку і знищило довіру до банк'єрів.

Однак не зробило того, що здавалося найбільш розсудним, з точки зору економіки. Немає заборони такої процедури. Банківські кредити, керовані завоюванням світу. Урядам залежало придбання нових континентів, аби поширювати територію і могли

збирати щоразу більшу данину. Для цього замість заборонити лихварську діяльність, легалізовано систему, яка збільшила виплачуваність банків на випадок наїзду клієнтів.

По-перше, банкіри погодилися дотримуватися лімітів фікційних грошей, які позичали. Цей ліміт спершу складав 1:2, а поступово 1:9, а отже позичали дев'ять фікційних доларів, фактично на одного існуючого в скарбниці. По-друге, центральний банк може допомогти банкам грошми, , на випадок наїзду вкладників.

Ця система забезпечень справила, що кулька могла лопнути тільки у випадку наїзду на декілька банків одночасно.

Цитати:

1. Гроші це нова форма невільництва, відрізняючи від старої тим, що не є персональна, що немає міжособистісних стосунків між паном і невільником.
Лев Толстой
2. Думаю, що настане час, коли люди будуть домагатися, щоби це змінилося. Вірю, що настане час в цьому краї, коли будуть звинувачувати тебе і мене, і кожного зв'язаного з конгресом за безчинність і надання дозволу на це, аби така ідіотична система тривала.
Конгресмен Wright Patman
3. Кожен, хто вважає, що світ може зростати в геометричній прогресії у нескінченність або божевільний, або економіст.
Kenneth Boulding
4. Найбільш слабкою стороною людства є неможливість зрозуміння викладаючої функції.
Albert A. Bartlett, фізик
5. Потрібно собі усвідомити, що наша фракційна система банківського резерву є як дитяча гра в музику і крісла – поки грає музика, ніхто не програє.
Andrew Gause, грошовий історик
6. Абсолютно не маємо тривалої грошової системи. Коли хтось обіймає весь образ, трагізм абсурду нашої безнадійної ситуації є неправдоподібним, але фактом.
Robert H. Hemphill, Керівник відділу кредитів Банку Федеральних Резервів в Атланті, Жоржії
7. Це власне наша монетарна система. Якщо не було би боргу в цій системі, не було би також грошей.
Marriner S. Eccles, Провідник і Начальник Ради Федеральних Резервів
8. Побоюся, що пересічний громадянин не був би задоволений, довідавшись, що банк може і створює гроші... а ті, які контролюють кредит країни, керують політикою урядів і тримають сильно міцно в жмені долю людей.
Reginald McKenna, колишній президент Midlands Bank of England

9. Наші ресурси в обігу, здані на ласку кредитів банку, які починають не гроші, але обітницю доставлення грошей, яких ще не посідають.

Irving Fisher, економіст і письменник

10. Банківська справа була почата в негідних умовах і породжена в гріху. Банкіри купують Землю. Приберіть це від них, але залиште їм владу створення грошей, і в мить створять їх достатньо аби купити її знову... Однак, якщо надалі хочете бути невільниками банків, платячи кошти власного невільництва, то дозвольте їм далі творити гроші і контролювати кредити.

Sir Josian Stamp, Директор Банку Англії (раніше знаний, як друга найбагатша людина у Великій Британії) 1928-1941 років

11. Банки можуть створювати стільки грошей, скільки ми в стані позичити. Всі підсвідомо вірять, що банки не позичають грошей. Коли вибираємо з рахунку заощадження, банк не скаже тобі, що не можеш цього зробити, тому що позичив ці гроші комусь іншому.

Mark Mansfield, економіст і письменник

12. Дозвольте їм творити і контролювати гроші держави, і не буде мене обходити, хто утворює в нім право.

Mayer Anselm Rothschild, банкір

13. Процес, в якому банк утворює гроші є такий процес, що розум його відпускає.

John Kenneth Galbraith, економіст

14. Кожного разу, коли банк виділяє нові позики є новий банківський кредит – новий депозит – цілком нові гроші.

Graham F. Towers, директор Банку Канади.

15. Деякі з найпотрібніших людей серед торговців і виробників у Америці побоюються чогось. Знають, що десь там є влада організована так тонко, так чутливо, так комплексно, що критикуючи її краще говорити тихіше від подиху.

Woodrow Wilson, колишній президент США.